

vrede

EUROPA

MAANDBLAD VOOR INTERNATIONALE POLITIEK EN VREDESPROBLEMEN

22ste jrg. — nr. 181 — maart 1979

vrede

„Vrede“ Studie- en informatiecentrum voor vredes- en ontwikkelingsproblematiek v.z.w.

Maandblad · 10 nummers per jaar

REDACTIE-BEHEER PUBLICITEIT :
Onderbergen 51 · 9000 Gent
Prk. : 000-0956015-80
Vrede v.z.w. · 9000 Gent
Tel. : 091/ 23.82.52

LEESGELD :
300 fr. per jaar
30 fr. per nummer
Voor Nederland : 25 fl.

STEUNABONNEMENT : 500 fr.

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER :
Michel Vanderborcht
Beukendreef 10a
9401 POLLARE

KERNREDACTIE
Filip De Paepe, André De Smet, Ernst Gölcher, Lea Handrickx, Paul Keymeulen, Griet Marechal, Jan Oris, Pascal Paulus, Jan Vermeersch.

UITGEBREIDE REDACTIE :
Théo Bailleul, Nadine Crape, Chantal De Smet, Wilfried De Villeghere, Alfons Goossens (Goel), Luc Kongs, Kathleen Steel, Harman Talloen, Michel Tanret, Jan Van Calsteren, Brigitte Van Maele, Juul Verhelst.

MEDEWERKERS :
Frank Baka, Hugo Benoye, Robert Braet, Paule Burghgrève, Toon Colpaert, Willy Courteaux, Robert De Gendt, Rik Denys, Jeanine De Rop, Jo De Schuyter, Elia Ella, Luc J.V. De Smet, Ignas Lindemans, Freddy Meulemans (Mafke), René Morlion, Ward Ruyslinck, Stef Schmidt, Freddy Tack, Jozef Van Dromme, Yves Van De Steen, René Van Nerum, Jan Vervest, Walter Weydts, Guido Van Hecken (Mozambique).
Centrum voor UNO-Recht (V.U.B.).
Centrum voor Latijns-Amerika (Roermond).

HOOFDREDACTEUR :
André De Smet.

ABONNEMENTDIENST :
Lotty Verwest, Pascal Paulus.

Overname van artikels en tekeningen is toegelaten mits bronvermelding en toezending van een presentexemplaar.

„Vrede“ wil de spreekbuis zijn van al diegenen die door degelijke informatie of voorstellen een bijdrage willen brengen tot de internationale ontspanning.

De redactie doet dan ook beroep op de medewerking van al diegenen die hiertoe kunnen bijdragen.

Da omdertekende artikals beantwoorden dan ook niet noodzakelijkerwijze aan het standpunt van de redactie.

OFFSET DRUK :
„Nevelland“, Besch. Warkpl., Nevele (Landegem).

ONS OBJECTIEF : HET LEZERSAANTAL VER- DUBBELEN IN 1979

Sommige lezers hebben „hun“ abonnee reeds gemaakt, na onze aankondiging van vorig maand. U bent het vergeten?... Leg dan een dikke knoop in uw zakdoek en vraag aan uw vriend of werkmakker die luttele 300 fr. voor een waardevolle informatie. Ons devies blijft : ieder 1 abonnee en we verdubbelen ons lezerspubliek in 1979.

INHOUD

	Blz.
EDITORIAAL	3
Reden tot ongerustheid	3
OP DE UITKIJK	4
Over rijken en armen vermogensverdeling in België	4
PARLEMENTAIRE TRIBUNE	5
België... en de inspanningen voor defensie	5
AZIE	6
Solidariteit met Vietnam	6
BEWAPENING EN ONTwapENING	7
De geschiedenis van de atoombewapenings- wedloop II	7
Neutronenbom bedoeld voor gebruik in Europa	9
IDEOLOGIEEN	13
Unesco en de nieuwe informatieorde	13
BOEKBESPREKING	16
Vredesopvoeding voor jong en oud	16
Men is niet, men bezit	17
DOKUMENT	18
Enkele bedenkingen over Europa	18
EKONOMIE	22
De dollar tegen Europa	22
DERDE WERELD	24
De moeder en haar bijhuizen	24
Visie op ontwikkeling en ontwikkelings- samenwerking	26
OPVOEDEN TOT VREDE	28
Het jaar van het Kind	28
De handen van de oorlog	29
VREDESINITIATIEVEN	30
Vrede · in · actie	30
INHOUDSOPGAVE VAN DE ARTIKELEN IN VREDE 1978	32
TE ZOT... OM LOS TE LOPEN	34
AANVULLENDE KORTE BERICHTJES	

REDEN TOT ONGERUSTHEID

We gaan er meestal prat op in een democratisch land te leven. Een regime dat enige speelruimte laat maar waar een niet gering aantal tekortkomingen niet weg te denken zijn. Sommigen noemen dit „schoonheidsfoutjes“. Deze nemen echter sinds geruime tijd een zulksdanige omvang aan bij zoverre dat het raderwerk stilaan ernstige fouten vertoont. Sommige politieke verantwoordelijken en journalisten hebben niettemin de neiging aan anderen de les te spellen.

Intussen lijkt het de normaalste zaak van de wereld dat de drie maanden geleden verkozen parlementsleden „werkloos“ blijven. De democratisch verkozen lichamen worden buiten spel gezet. Ons land blijft „zwanger“ aan een regering waarvoor er tussen de politieke formaties nergens eensgezindheid blijkt te bestaan. Wellicht overdrijven we hier enigszins. Het ziet er wel naar uit dat inzake de buitenlandse politiek ergens ongeschreven afspraken bestaan voor het volgen van eenzelfde koers. Natuurlijk op enkele bijkomstige appreciaties na. Het is niet onze taak te blijven bestaan bij de economische en politieke ontwikkelingen die nochtans dringend dienen aangepakt te worden. Onze aandacht gaat hier naar de onrustwekkende buitenlandse en militaire politiek die, alsof het de normaalste zaak van de wereld is, door de ontslagnemende regering Van den Boyenants wordt verder gezet. Dit zonder enige controle van om het even wie. We schrijven regering maar het is eigenlijk erger dan dat. De politieke koers wordt bepaald, de beslissingen worden genomen door een „kernkabinet“ dat alleen bestaat uit enkele van de ministers met de belangrijkste portefeuilles. Hierin zetelen ministers die de verschillende partijen uit de regeringskoalitie vertegenwoordigen. Dit wil natuurlijk niet zeggen dat de partijen op een dergelijke wijze inspraak hebben, laat staan geïnformeerd zijn. De ernst van deze situatie kwam duidelijk tot uiting bij een interview dat BSP voorzitter Van Miert toestond aan de BRT rond de regeringsbeslissing para's te zenden naar Zaïre.

Van Miert verklaarde hierbij onomwonden dat hij slechts door een journalist werd op de hoogte gebracht. Zonderling nietwaar? Het ligt in de normale geplogenheden dat de ont-

slagnemende regering in staat voor de lopende zaken. Wanneer men weet dat het oordeel over wat tot deze lopende zaken behoort bepaald wordt door deze ontslagnemende regering dan wort het natuurlijk een bedenkelijke zaak. De figuur van de ontslagnemende eerste minister, tevens minister van Landsverdediging, V.D.B. kennende weten we bij ervaring welke armetingen dit kan nemen. We herinneren ons namelijk hoe enkele jaren terug onder een ontslagnemende regering met V.D.B. als eerste minister, onder de lopende zaken, ook al om acht miljard fr. Mirage gevechtsvliegtuigen werden aangekocht. Vandaag neemt het begrip „lopende zaken“ onder de huidige regering nog een belangrijker omvang. Na de recente NAVO zitting werd door het „kernkabinet“ het principe aanvaard om, ondanks de crisistijd, meer dan vier miljard bij te dragen in het AWACS project. Enkele weken later viel de beslissing meer dan vijf miljard frank te spenderen voor de aankoop van de Hawk Helip raketten. Zo pas werd nogmaals in het kader van de „lopende zaken“ aan het leger de toelating gegeven om zich 330 Milan-wapens met munitie en bijhorende materialen aan te schaffen. Opnieuw een koopje dat in de miljarden loopt. Als klap op de vuurpeil kwam de recente beslissing para-troepen naar Zaïre te zenden. Hierop volgde eveneens de afvaart naar dit land van ons oorlogsschip „Zinia“ met de nodige wapens, munitie, eetwaren e.a. materiaal aan boord. Allerhande tegenstrijdige justifications werden opgeroepen om deze interventie te verantwoorden. Deze justificatie had evengoed betrekking voor wat betreft de voorgestelde opdracht, en het tijdstipmet van de operatie van de Belgische militairen in Zaïre. Hulp bij de opleiding van de Zaïrese troepen en „humanitaire overwegingen“ waren nogmaals de argumenten die aan bod kwamen.

In feite komt het er op neer dat men, eens te meer, het corrupt Mobutu regime wil ter hulp snellen met de bedoeling de economische en financiële Belgische belangen in Zaïre te vrijwaren. Kortom een neo-kolonialistische operatie zoals die tijdens de periode van de „kanonneerbotenpolitiek“ schering en instag waren.

Wie enig inzicht heeft in de wereldge-

schiedenis weet hoe in het verleden zulksdanige avonturen steeds geëindigd zijn. Nooit heeft een dergelijke operatie, op langere termijn althans, de gehoopte vruchten opgeleverd. Integendeel. Steeds werd met de vinger ook de arm en het ganse lichaam in het raderwerk gesleurd met katastrofale gevolgen voor de volkeren.

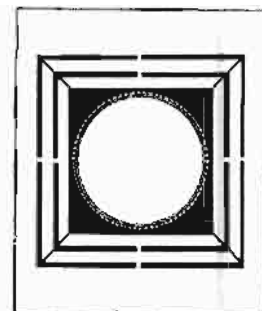
Met dit alles moet men zich over de interpretatie van de democratie in ons land vragen stellen. Hoe kan men het verantwoorden dat een handjevol mannen, zonder enige controle of inspraak van de verkozenen van het volk, tot dergelijke vergaande beslissingen overgaan? Zeker, de ontslagnemende regering V.D.B. heeft, na tussenkomst van de ouderdomsdeken van de Kamer die als voorlopig voorzitter fungeert, zich verwaardigd, aan een twintigtal parlementsleden „haar“ informatie te verstrekken. Deze was niettemin vrijblijvend gezien men voor een volbrongen feit stond en enige sanktie tegen de genomen beslissing uitgesloten was. Het is zeker tijd, hoog tijd, dat de democraten van dit land de ernst inzien van de huidige ontwikkeling. Onze democratie staat op de helling.

Het is onaanvaardbaar dat, zonder enige controle, enkele mannen miljarden gaan storten in het „vat zonder bodem“ dat de militaire uitgaven zijn en dit bijzonder op een moment dat het land en zijn bevolking de moeilijkste economische situatie uit hun bestaan beleven. Het is onverantwoord dat een beperkte groep mensen, een land, een volk in een militair avontuur gaat storten om door hun tussenkomst een rot diktatoriaal regime te steunen en een volk te verhinderen zich van een corrupt regime te ontdoen.

Voor het te laat is moeten we trachten te verhinderen dat het van kwaad naar erger gaat. Moeten we niet vrezen dat, met dezelfde arrogantie, genoemd kernkabinet zich beroepen voelt om morgen een beslissing te nemen inzake de neutronenbom?

Het is hoog tijd om tegen dit alles te reageren. Het is meer dan tijd dat de verkozen parlementsleden hun verantwoordelijkheid opnemen en de inspraak en controle mogelijkheden eisen die hun toekomt.

André De Smet.

OVER RIJKEN EN ARMEN VERMOGENSVERDELING IN BELGIE

Alle Belgen zijn gelijk voor de wet, zegt men. Maar toch zijn er Belgen die naast een eigen villa en een buitenverblijf zich ook nog een stevige effectenportefeuille en een mooie schilderijenverzameling kunnen permitteren. Andere langnoten daarentegen moeten het tot het einde van hun dagen stellen met een huurhuisje en een schamel spaarboekje. Men moet wetens-willens blind zijn om die werkelijkheid te negeren. Toch bestaat er in dit al dan niet geregionaliseerd landje nauwelijks enige systematische informatie over de verdeling van de vermogens.

Nu weet iedereen wel dat iemand die twee miljoen per jaar verdient daarvan gemakkelijker een paar honderdduizend frank aan de kant kan leggen voor de aankoop van een huis, een stuk grond, wat aandelen en obligaties, een schilderij en enkele andere snuisterijen.

De kleine gepensioneerde die het met honderdduizend frank per jaar moet stellen, zal daarentegen al tevreden zijn als hij ieder jaar de eindjes aan elkaar kan knopen. Van sparen zal er al niet veel in huis komen.

En het volgend jaar zal de rijkard dan nog zijn inkomen zien aandikken met huurgelden, interesten, dividenden, enz... Voor de kleine gepensioneerde zal de cirkel van de armoede echter gesloten blijven. Wie zei daar ook weer dat de armen steeds armer en de rijken steeds rijker worden?

Recent heeft een groep onderzoekers van de Vrije Universiteit van Brussel een reeks resultaten gepubliceerd die wat meer klaar-

heid moeten brengen in de verdeling van de vermogens in België (1). Ook al betreft het hier gegevens voor 1969, dan staan we hier voor zeer interessant materiaal. Erg interessant, maar ook erg onthutsend.

Vijfentachtigmaal minder... in Frankrijk.

Uit de belastingsverklaringen van de Fransen blijkt dat het belastbaar inkomen van de 14.220 grootste belastingsplichtigen voor 1975 gemiddeld 58.400 fr. Frank bedroeg. Rekening houdende met de toegestane aftrekkingen moest dit een effectieve inkomst betekenen van 81.000 F.fr. per maand.

Tijdens dezelfde periode ontvingen 2.300.000 ouderlingen een minimum ouderdomspensioen (voor het grootste deel in enige inkomst) van 598 F.fr. per maand of ... 19,65 fr. per dag.

Volgens de hogergenoemde officiële cijfers was de verhouding tussen de twee extreme inkomsten na aftrek van de belastingen in 1975 van 1 tot 85 (598 tegenover 58.400 fr. per maand).

Het verschil moet wel oneindig groter zijn gezien de omvang van de belastingontduiking, iets wat door iedereen gekend is.

Enkele kille cijfers ter overweging kunnen volstaan. Het doorsnee Belgisch gezin had in 1969 een vermogen bijeen gegaard van 513.000 fr. Als we gewoon denken aan de vele eigen woningen die voor de doorsnee Belgen nu eenmaal een levensdroom zijn, dan is dat niet zo verwonderlijk. Sommige Belgen zijn echter meer gelijk dan de anderen en zo komt het dat de rijkste 4.400 gezinnen in België in 1969 elk

reeds een gemiddeld vermogen van 89 miljoen hadden opgestapeld. Een meer dan gouden appetijt voor de dorst zou men kunnen zeggen.

Een aantal andere cijfers illustreren deze zeer grote ongelijkheid nog duidelijker. Zo bezitten de 10 % rijkste Belgen niet minder dan 54,9 % van het totale vermogen in België.

Alleen reeds het 1 % super-rijken neemt trouwens al 25,3 % van dat totale vermogen voor zijn rekening. Daarmee hebben deze laatsten elk een vermogen dat 58 maal hoger ligt dan het vermogen van een doorsnee Belg: een niet onaardig verschil. Recht daartegenover staan dan de 10 % armsten die zich moeten tevreden stellen met 0,5 % van het totale Belgische vermogen. Daarmee hebben zij elk een vermogen of beter gezegd een toevallig overschotje bijeengespaard dat 512 maal kleiner is dan het vermogen van elk van de ongeveer 44.000 super-rijken, waarmee ons landje gezegend is.

De 10 % armsten hadden in 1969 immers elk zo'n schamel vermogentje weten op te bouwen van 58.300 F, terwijl de 1 % super-rijken elk reeds een vermogen van 29.856.300 F hadden weten bijeen te scharrelen. En niets wijst erop dat deze enorme kloof ondertussen ook maar enigszins is afgenomen.

Maar vele zaken wijzen er wel op dat de meest vermogenden in België niet alleen de economische, maar ook de politieke macht stevig in handen hebben.

Hoe kan het anders verklaard worden dat bv. alle voorstellen om een vermogensbelasting in te voeren en om eindelijk tot een nieuw grond- en huusvestingsbeleid te komen, stevast van de parlementaire tafel worden geveegd. Zal het nieuw parlement beter doen?

Toon COLPAERT.

(1) P. Praet en J. Wairaeveus „La distribution du patrimoine des particuliers en Belgique (1969)“, in Cahiers Économiques de Bruxelles, n° 79, 3e trimestre 1978, pp. 54-98.

BELGIË... EN DE INSPANNINGEN VOOR DEFENSIE

Twee belangrijke bemerkingen kunnen gemaakt worden bij de „inspanningen van België op het vlak van de landsverdediging“, waarover VDB en zijn vrienden ons tot in den treure blijven herhalen dat ze onvoldoende zijn, waaruit dan moet volgen dat een volk dat „Landsverdediging“ niet aan de noodzakelijke middelen wil helpen, de verdediging zal hebben, die het verdient!

1. De budgettaire inspanning van België voor de landsverdediging groeit aan, vergeleken bij de andere Europese landen uit de Nato.

De hieronder aangehaalde cijfers komen uit Doc 776 van 31 mei 1978, te vinden in het Verslag van de Vergadering van de Westeuropese Unie, voorgesteld in opdracht van de Commissie voor Vragen in verband met Landsverdediging en Bewapening, zie Tabel 1.

a) Van 1973 tot 1977 stegen de defensie-uitgaven (NATO - definitie) in België van 48.941 miljoen Belg. Fr. naar 91.350 milj. Vergeleken bij het P.I.B. is *precies in België het percent der defensie-uitgaven het duidelijkst in stijging* (van 2,8 naar 3,3 pct. terwijl het W.E.U. - gemiddelde van 3,7 naar 3,6 evolueert en het NATO-gemiddelde van 4,8 naar 4,5).

b) Bovendien kan bij de defensie-uitgaven, verdeeld per inwoner, in België aangestipt worden, dat ze in 1973 op de 5de plaats bij de W.E.U.-landen (en 7de bij de NATO-landen) gerangschikt werden, terwijl ze nu opklommen tot op de 3de plaats in de W.E.U. (en 5de in NATO-verband).

2. De Belgische defensie-uitgaven evolueren in verhouding naar meer investeringen in materieel (bewapening) en minder personeelsuitgaven.

Een analyse van het Budget van Landsverdediging voor 1978 (Doc - Senaat) toont inderdaad dat van 1976 tot 1978, het deel der uitgaven met machtiging tot betalen (kredieten ter besteding tijdens de ambtstermijn) dat gericht wordt op *materieelinvesteringen* (vernieuwen van de wapens, installaties enz.) vergeleken bij het geheel van de betrokken uitgaven gestegen is van 20,6 tot 25,6 pct. of *een aangroei van 5 pct.*

In dezelfde periode daalde het aandeel van de *personeelsuitgaven* (salarissen en sociale lasten) vergeleken bij het zelfde totaal van 51,9 tot 48 pct., of een inkrimping van 3,9 pct.

Die ontwikkeling gaat eigenaardig genoeg gepaard met een toenemende professionalisering van het leger, met dus een stijging van het gesalarieerde personeel van Landsverdediging!

Deze gegevens wijzen dus op een stijging van de Belgische „verdedigingsin-

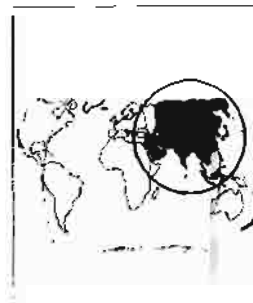
spanning“ op Europees en Nato-vlak en tegelijkertijd op een kredietbepaling in de richting van de bewapening zelf, en dat in steeds toenemende mate. De „kopen van de eeuw“ zullen dus waarschijnlijk uitgebreid worden. De wapenproducenten mogen dan ook op goede zaken op dat vlak rekenen. De arbeiders daarentegen worden voor de keuze geplaatst (verduidelijkt door verschillende andere bijdragen in dit nummer) : of de Staat bedanken voor deze bestellingen, die slechts enkele honderden kameraden „voordeel“ brengen ; of zich verzetten tegen deze verkwistingpolitiek, die bijdraagt tot de bloedarmoede der werkgelegenheid en de controle opeisen over de bestemming, die aan de openbare kredieten wordt gegeven om deze te oriënteren naar economisch en sociaal nuttige objectieven, nuttig dan voor de hele gemeenschap, met opdrijven van de werkgelegenheid.

Robert Polet (vertaling uit het Frans van Noël Gijbels).

Uit : „Geweldloosheid en maatschappij“ 10/78.

Tabel 1 :

Land	Uitgaven voor Landsverdediging in pct. van het P.I.B. in koopkracht					Uitgaven voor Landsverdediging per hoofd (Ecu '81)				
	1973	1974	1975	1976	1977 of 1978	1973	1974	1975	1976	1977 of 1978
GB	1,63	1,7	1,8	1,9	2,0	215	229	221	241	251
België	2,8	2,8	3,1	3,2	3,3	129	194	194	214	259
Frankrijk	3,8	3,8	3,8	3,8	3,9	182	190	247	252	275
Bondarepubliek Duitsland	3,3	3,3	3,7	3,5	3,4	199	230	265	290	286
Italië	2,9	2,8	2,7	2,5	2,4	75	74	55	77	116
Luxemburg	0,8	0,8	1,0	1,1	1,1	42	51	84	73	67
Nederlând	3,3	3,3	3,5	3,3	3,3	145	172	210	215	251
Verenigd Koninkrijk	4,9	5,1	5,0	5,1	5,0	154	176	201	195	213
Totaal W.E.U.	3,7	3,7	3,8	3,7	3,8	151	168	199	199	221
Canada	1,9	1,9	1,9	1,9	2,0	109	105	135	151	107
Dinemarken	2,1	2,4	2,4	2,4	2,5	116	144	181	181	205
Griekenlând	4,1	4,2	6,5	76	80	151
Noorwegen	3,1	3,0	3,2	3,1	3,2	152	179	227	242	267
Portugal	8,0	7,4	5,3	4,0	3,3	73	101	51	64	57
Turkije	4,1	3,9	23	29
Verenigde Staten	6,0	6,1	6,0	5,9	5,8	377	408	426	423	469
Totaal niet-W.E.U.	5,6	5,6	5,5	4,9	5,1	330	301	379	370	429
Totaal NATO	4,8	4,8	4,7	4,6	4,6	261	266	290	280	308

SOLIDARITEIT MET VIETNAM

Bij het afsluiten van dit nummer bereikt ons het bericht dat, het reeds zo diepbeproefde Vietnamese volk, eens te meer het slachtoffer is van een militaire inval. Na een jarenlange oorlog tegen Frankrijk en de helftjarige strijd tegen de barbaarse militaire interventie van de Verenigde Staten, komt de Chinese Volksrepubliek, Vietnam binnen te vallen. We moeten Vietnam een „lesje“ geven zegden sommige Chinese leiders. Anderen verklaarden dat China het bewijs wil leveren dat Vietnam niet onoverwinnelijk is. We hebben in voorgaande nummers aangetoond hoe tegen Vietnam, wiens wonden nog niet geheld zijn, sinds een zekere tijd een grote samenzwering wordt op touw gezet. We

komen op het geheel van de huidige situatie terug in ons volgend nummer.

Vandaag beperken we ons tot de interessante bijdragen die we integraal overnemen uit „De Nieuwe“ (24/2) en „Tijdingen“ (1/3).

De openbare opinie, die gisteren onvoorwaardelijk achter de zaak van het Vietnamese volk heeft gestaan, moet vandaag, haar stem verheffen om de stopzetting te eisen van de Chinese interventie. Het is haar taak van de Belgische regering te eisen dat deze stappen onderneemt om van de Chinese regering de terugtrekking van haar troepen te eisen.

A.D.S.

Onvervalste imperialistische inval.

China : bedreiging voor de wereldvrede.

Tot op heden kon men de volksrepubliek China zeldzame van echte agressie beschuldigen. Het veroveren en verchinazen van Tibet stond voor ons als Westelingen als een onbegrijpelijk en geïsoleerd feit. De grens geschillen met India en de Sovjetunie werden, geïnspireerd door het idee dat de Volksrepubliek China de echte erfgenaam is van het oude Chinese Rijk. Verder heeft het huidige China steeds de indruk gegeven van een ongewone solidariteit met de ontwikkelingslanden en in het bijzonder met de zwakke en kleine landen van de derde wereld. De ongewone agressie ten aanzien van Vietnam past in het geheel niet. Het past niet in de tot op heden gevolgde politiek. Het past in elk geval niet in het kader van de ideologie van de Volksrepubliek China. Het is zelfs onvermijgbaar met elke marxistische ideologie. En dat juist Vietnam het slachtoffer van deze brutale inval moet zijn. Vietnam dat sinds meer dan veertig jaar onafgebroken het toneel geweest is van oorlog.

Geen eerlijk denkend mens, die de inva. van China niet veroordeelt. Hoe meer informatie men verzamelt, hoe duidelijker het wordt : China is op dit ogenblik een imperialistische grootmacht en een ernstige bedreiging voor de wereldvrede.

Việt Nam opnieuw slachtoffer.

Het *hegemonisme* van de Chinese „Volks“ republiek heeft consequent geleid tot een aanval op het ongelukkige Vietnam. Dit laatste land heeft een bijzondere plaats ingenomen in het hart van alle progressieven die ouder zijn dan twintig. Vietnam vormde voor een hele generatie het symbool van naakte kapitalistische agressie, en het symbool ook van de volksofstand daartegen. Er kon geen twijfel over bestaan wie de agressor was in Vietnam : eerst de Fransen, die het land vruchteloos probeerden te koloniseren en het binnen hun invloedssfeer te houden,

daarna de Amerikanen, die er op het hoogtepunt van de Vietnamese strijd voor zelfbeschikingsrecht en onafhankelijkheid, ruim vijftienduizend soldaten naartoe hadden gestuurd. Wie twijfelde aan de schuldvraag, kon direkt pat worden gezet met de vraag, of het (dan misschien ook feitelijk zoo) zijn als Vietnamese troepen de Verenigde Staten binnenvielen en Vietnamese vliegtuigen Amerikaanse steden platlegden ; wie nu aan de schuldvraag twijfelt, moet zich afvragen welk van de oorlogvoerende partijen is doorgedrongen op het grondgebied van de andere. Vandaag heeft China, waarvan de imperialistische ambities al sinds lang duidelijk zijn geworden voor iedereen die zijn ogen wil open doen, de rol van rijkswachter in Zuidoost-Azië overgenomen van Frankrijk en Amerika - een ontwikkeling die trouwens alleen met de steun van de Verenigde Staten en Japan plaats kon vinden : het is *geen toeval* dat China Vietnam binnenvaalt direkt na de belangrijke topconferentie Carter-Teng in Washington -, en hoopt het Vietnam aan zijn wil te onderwerpen zoals de westerse imperialistische landen dat destijds deden. Het land dat steeds nogal wat nuttige ideeën in het westen bereid vond om zijn propaganda tegen het „hegemonisme“ van andere landen te geloven, is thans zelf de eerste aanwinst van de club der „hegemonisten“ geworden. En het doet dat schaamteloos zonder huichelarij, als een recht namelijk. China is nu, met de steun van de Verenigde Staten, een *grote magendheid*, en de kleintjes aan haar zu d'rank mogen dat niet vergeten.

Het komt er nu voor ons op aan, dat we deze jongste agressie tegen het veelgeplaaide Vietnam inzien moet een beetje zijn verbeelding laten werken om te beseffen wat dat volk de laatste halve eeuw allemaal heeft meegemaakt even krachtig veroordeelen en bestrijden als destijds de Amerikaanse agressie tegen Vietnam, - een agressie waarvan de Chinese aanval trouwens een laat verloststuk vormt. Wie tegen het ene betoogde, een toech in georganizeerde, pan-

fietten schreef of uitdeelde, met de ordehandhavers in aanraking kwam, enz., moet - als hij nog ooit ernstig genomen wil worden, nu *precies hetzelfde* doen met de nieuwe agressie waarvan Vietnam het slachtoffer is, en eventjes de mogelijkheid om gratis op reis te gaan naar de Chinese „Volks“ republiek vergeten. Dat is een eerste en dringende taak van alle progressieven ; zij moeten hun aktiemidde en van weiser uit de oude doos halen en er vandaag evenveel toe bijdragen dat de Chinezen uit Vietnam verdreven worden als zij er destijds toe bijgedragen hebben dat het Amerikaanse moreel ondermijnd werd en de Amerikanen Vietnam ontruimden. Dat is niet alleen een kwestie van politieke consequentie, maar ook een van respect voor het Vietnamese volk, waar het ons toch altijd in de eerste plaats om te doen is geweest.

Deze akte is ook noodzakelijk als mocht blijken dat de Chinezen voorlopig hun opmars op veelomvattend gebied niet voortzetten en slechts beweren te pleiten voor onderhandelingen, want het is duidelijk dat zij dan geen ander doel nastreven dan de Vietnamese regering met militaire middelen onder druk te zetten ten einde haar van politiek te open veranderen. Zeer waarschijnlijk willen de Chinezen niet Vietnam veroveren, maar slechts Vietnam binnen hun invloedssfeer brengen. Echter, dat is juist wat met *hegemonisme* bedoeld wordt, als ten minste woorden nog zijn hebben.

Tenslotte doen wij dit ook voor onszelf. Het is al erg genoeg dat de bipolariteit van de macht in de wereld in het voordeel van de Verenigde Staten wordt gewijzigd door het toetreden van China tot het imperialistische blok. Indien wij de vrede nastreven, hebben wij geen enkel belang bij een verdere expansie van het imperialisme. Dat is uitenreure herhaald toen de Amerikanen Vietnam hoopten te onderwerpen, het zou niet mogen zijn dat dit vandaag nog geargumenteed moet worden.

DE GESCHIEDENIS VAN DE ATOOMBEWAPENINGSWEDLOOP

In onze serie artikelen over de geschiedenis van de atoomwapenwedloop deze keer het tweede deel. In het eerste (Vredfebruari) bekeken we de achtergronden van het afwerpen van de atoombommen op Hiroshima en Nagasaki. In deze aflevering gaat het om de periode onmiddellijk na afloop van de Tweede Wereldoorlog. Een periode, waarin veel nog niet vast-

lag van de verhoudingen, die nu als schijnbaar onwrikbare gegevens de loop van het wereldgebeuren lijken te bepalen. Een periode in het bijzonder, waarin de algehele afschaffing van het atoomwapen nog actueel onderwerp van onderhandelingen was.

Het atoommonopolie bracht onder Amerikaanse leiders in die dagen een gevoel van almacht teweeg. Sommigen meenden dat het bezit van de atoombom de Amerikanen in staat zou stellen overal ter wereld de zaken naar hun hand te zetten. De Amerikaanse historicus William Appleman Williams beschrijft in zijn boek „The tragedy of American diplomacy” 1) de opvatting dat, om herhaling van een crisis als in 1929 te voorkomen, de Verenigde Staten zich zouden moeten verzekeren van toegang tot vele buitenlandse markten, om de produkten van de groeiende VS-economie te kunnen afzetten. Deze „open door policy” zou kunnen worden doorgezet op grond van de militaire suprematie van de VS.

De toenmalige president van de Verenigde Staten, Harry S. Truman, die de op 12 april 1945 overleden Roosevelt was opgevolgd, was een krachtig voorstander van deze lijn. Op de conferentie in Potsdam in juli 1945 eiste hij onder meer internationalisering van het hele waterweggebied van de Donau. Williams citeert Churchill over Trumans gedrag:

„Hij weerstond de Russen op uiterst nadrukkelijke en besliste wijze, zei over bepaalde eisen dat er absoluut niet over te praten viel en dat de Verenigde Staten volledig tegen hun waren. ... Hij zette de Russen de pin op de neus, en speelde de baas over de hele vergadering”. 2) Op dit moment was Truman juist op de hoogte gesteld van het succes van de eerste proef met de atoombom.

Toch waren er ook in de Amerikaanse regering mensen, die zich niet lieten meeslepen in een soort atoom-euforie. Op 11 september 1945 schreef de toenmalige minister van Oorlog van de Verenigde Staten, Henry L. Stimson, een man aan het eind van een lange loopbaan in dienst

terwijl we dit wapen nogal ostentatief op de heup hebben, dan zullen hun verdere doeleinden en motieven toenemen”. Stimson beval aan dat Amerika zich direct tot de Sowjetunie zou wenden met het voorstel de verdere ontwikkeling van atoomwapens te staken. Op voorwaarde dat er een internationale afspraak gemaakt zou worden die het gebruik van atoomwapens zou verbieden, zouden de Verenigde Staten bereid moeten zijn hun eigen nucleaire voorraad buiten gebruik te stellen.

Stimsons voorstellen werden besproken in een kabinetszitting op 21 september, en vonden instemming bij de meeste aanwezigen. Desalniettemin week de feitelijke lijn die de Amerikaanse regering zou volgen nogal fundamenteel af van Stimsons aanbevelingen. Pas later zou blijken hoe realistisch de veronderstellingen waren waarvan Stimson was uitgegaan.

IJzaren gordijn.

De onderhandelingen in de Verenigde Naties over de beheersing van het atoomwapen begonnen in juni 1946, op een moment waarop de Koude Oorlog in volle ontwikkeling was. Op maart van dat jaar had Churchill scherp weergegeven, in een toespraak in de Amerikaanse stad Fulton, met president Truman onder zijn genoor, hoe door bepaalde Westerse leiders tegen de situatie werd aangekeken - met een spraakgebruik, dat typerend zou worden voor de Koude Oorlog: „From Stettin in

van de Amerikaanse regering, een memorandum aan president Truman. Stimson waarschuwde dat de vorming van een „Amerikaans-Engels „blok” tegenover de Sowjetunie zeker zou leiden tot koortsachtige activiteit van Russische zijde, om zelf tot de ontwikkeling van een atoombom te komen. Een „geheime bewapeningswedloop van nogal wanhopig karakter” zou ontstaan. 3) „Als we er nu niet in slagen hen (de Russen) te benaderen, en slechts verder met hen onderhandelen

the Baltic to Trieste in the Adriatic an iron curtain has descended across the Continent... Een vastberaden coalitie van de Engelssprekende volkeren was nodig, aldus Churchill, om het Russische gevaar te keren. Nog tijdens de onderhandelingen in de Verenigde Naties leek de Amerikaanse regering er alles aan te doen om met het atoomwapen „nogal ostentatief op de heup“ rond te lopen. Op 14 juni 1946 werden de Amerikaanse voorstellen ingediend, op 18 juni de Russische. Vervolgens ontplofte, op 1 juli, op Bikini de eerste Amerikaanse atoombom na de oorlog. Duidelijker kon het welhaast niet. In deze atmosfeer moest er gesproken worden over voorstellen van nogal uiteenlopende inhoud. Volgens de Russische voorstellen zou er een verdrag tot stand moeten komen, waarbij de deelnemende landen zich zouden verbinden atoomwapens niet te gebruiken of te produceren, en bestaande atoomvoorraden binnen drie maanden na het van kracht worden van het verdrag te vernietigen. Verder voorzag het Russische voorstel in de instelling van een commissie die voorstellen zou moeten gaan uitwerken voor toezicht op de naleving van het verbod tot productie van atoomwapens, en voor sancties bij verkeerd gebruik van atoomenergie.

Het Amerikaanse plan was in fasen tot stand gekomen. Een eerste rapport was opgesteld door een commissie onder leiding van David E. Lilienthal, voorzitter van het Bureau voor de Tennessee Valley. Inmiddels benoemde Truman Bernard M. Baruch tot Amerikaans vertegenwoordiger in de Commissie voor Atoomenergie van de Verenigde Naties, een man van de „harde lijn“. (Van hem citeert Horwitz de volgende uitspraak: „Amerika kan krijgen wat ze wil, als ze erop staat. Tenslotte, wij hebben 'm - de bom - en zij hebben hem niet en zullen hem voorlopig ook niet krijgen“.) 4) Het plan-Lilienthal beviel Baruch niet, en toen dit in de publiciteit geraakte stelde hij zijn aanvaarding van de benoeming afhankelijk van de status van het plan. 5) Baruch kreeg van Truman de vrijheid het plan Lilienthal te bewerken, en het resultaat, dat bekend werd als het plan-Baruch, werd tenslotte als Amerikaans voorstel ingediend tijdens de eerste zitting van de VN-commissie voor Atoomenergie op 14 juni 1946.

„Eerst indien“.

Truman zelf gaf de tegenstelling tussen de meeting van NAVO-ambassadeurs op 24 februari j.l. Dit voorstel werd door hem gezien als een middel om de Europese oppositie tegen productie en opstelling van

het neutronenwapen te verzwakken. Indien de Warschaupact-landen dan niet tegemoet zouden komen aan de westelijke eisen, zou dit een argument vormen om alsnog over te gaan tot productie van de N-bom. In deze richting heeft ook president Carter zich uitgelaten bij zijn bekendmaking van 7 april j.l. tot voorlopig uitstel van de productie. De uiteindelijke beslissing zou volgens hem worden beïnvloed door „beperking van de conventionele en nucleaire wapenprogramma's en strijdkrachten-opstelling“ door de Sowjetunie.

In reactie hierop is van verschillende zijden naar voren gebracht, dat dit een extra struikelblok zou gaan vormen in de toch al moeizame Weense besprekingen. Een ander bezwaar - opgeworpen ook door sommige VS-defensie-analisten - is dat de Sowjetunie niet over een vergelijkbaar wapensysteem beschikt, en dat het zoals is gebleken, moeilijk eens worden is over asymmetrieën. Daarnaast is nog gesteld tegenover het idee om de N-bom „in te ruilen“ voor extra tank-reducties van Warschaupact-zijde, dat hier een toekomstig en nog niet bestaand wapensysteem „weggestreept“ zou moeten worden tegen reeds bestaande wapens. Hetgeen noch als „wederzijds“ noch als „evenwichtig“ bestempeld zou kunnen worden.

Nieuwe ontwikkelingen.

Bij het afsluiten van dit artikel werden nieuwe voorstellen bekend, die erop duiden dat er nu goede mogelijkheden tot snelle voortgang in de MBFR in het verschiet liggen.

Met name zijn de socialistische landen op een aantal punten in vergaande mate tegemoet gekomen aan de westelijke voorstellen. In het bijzonder waar het de kwestie van de collectieve plafonds betreft.

Hans Akkermans.

Uit „N. Bulletin“ Nederland.

1. W.A. Williams, „The tragedy of American diplomacy“ (1959/1962/1972), Dell Publishing Co.

Zie voor het genoemde onderwerp m.n. hoofdstuk 6.

2. Williams, op. cit., pg. 249.

3. Citaten uit het memorandum van Stimson overgenomen uit David Horowitz, „From Yalta to Vietnam“ (1965/1967/1971) Penguin Books, pg. 265 e.v..

4. Horowitz, op. cit., pg. 265. Zie ook hetzelfde werk, pg. 249, voor fantasieus aandoend plan van Baruch om de Sowjetunie droog te zetten.

5. Zie de brief van Baruch aan Truman van 26 maart 1946, opgenomen in Harry S. Truman, „Memoires“ (1956), Elsevier (Nederlandse vertaling), pg. 14-15.

HET IS NIET AL GOUD

WAT BLINKT, MAAR TOCH...

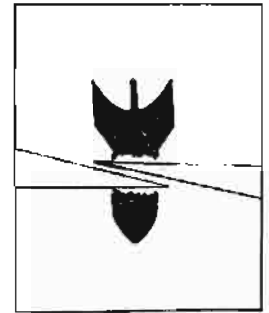
Als er ergens een konflikt losbarst in de wereld, dan heeft dit dikwijls een vluchtelingenstroom tot gevolg: deze mensen hebben dan de grootste moeite om financiële en sociale steun te krijgen. Meestal komt die steun van liefdadigheidsinstellingen, actiegroepen, en inderhaast opgerichte solidariteitskomitees.

Dit zal alvast niet nodig zijn voor bepaalde joodse „vluchtelingen“ uit Iran. Ze zijn nochtans ook hals over kop moeten vluchten met vliegtuigen van El Al (Israël). Maar de meesten konden nog net op tijd een appeltje voor de dorst meepikken. Op de Israëliëse luchthaven werden bezwaren gemaakt tegen het betalen van invoerrechten. Alles werd in den minne geregeld toen de ambtenaren zagen over welke goederen het ging: Perzische tapijten, goudstaven, juwelen en sieraden... Een staaltje: toen een tapijt van een der sukkelaars werd ontrolt, bleek die voor 900 milj. Bfr. goud en edelstenen te bezitten.

Gelukkig waren er op de luchthaven veel liefdadige mensen om die arme „vluchtelingen“ op te vangen: vertegenwoordigers van banken, bedrijven en luxe-hotels, die wel voor woongeflegenheid wilden zorgen. Alle bankbedienden werden gemobiliseerd om... deposito's te tellen. In Jeruzalem werd een rekord gemeld: 72 miljoen dollar (meer dan 2 miljard Bfr.), in briefjes van 1.000 dollar.

Het is toch fijn dat deze „vluchtelingen“ zo belangeloos kunnen geholpen worden door Barmhartige Samaritanen. Of zou er misschien iets van de koek mee te pikken zijn?

NEUTRONENBOM BEDOELD VOOR GEBRUIK IN EUROPA

„Europa moet een nucleaire Maginot-linie worden, voor de defensie van de Verenigde Staten. De NAVO-militairen zien de N-bom daarbij meer als gebruiks- dan als afschrikkingswapen. Ze maken zich weinig druk om de massale vergelding en vernietiging die hieruit volgt, omdat deze tot Europa beperkt zou blijven. Bovendien is de N-bom bijzonder geschikt voor de aanval. Want voor een landing van mariniers of parachutisten kan deze het terrein schoonvegen van verdedigers, „onder veel schade aan te richten of de bodem te besmetten“.

De N-bom is geen nieuw wapen. In het begin van de zestiger jaren gaf de Amerikaanse minister van Defensie Robert McNamara opdracht, de vooruitzichten voor tactische kernwapens te bestuderen. Conclusie was, dat zo'n oorlog in Europa de vernietiging van Europa zou betekenen. Het was Schlesinger, voorzitter van de Atoomcommissie en later minister van Defensie, die opdracht gaf om samen met de uitbreiding van de strategische kernwapens ook de mogelijkheden uit te breiden om een kernoorlog op Europees grondgebied te kunnen uitvechten.

Bepaald geen „schoon“ wapen.

Andere kernwapens (die met gammastralen werken) kennen een stralingsdrempel, waaronder geen biologische schade optreedt. Zo'n drempel bestaat voor neutronenstraling, naar men aanneemt, niet. Ook zijn de biologische effecten zoals genetische schade, bloedkanker en staar met neutronenstraling ongeveer zes maal groter dan met gammastraling. Een N-bom van één kiloton kan „onmiddellijke definitieve uitschakeling“ (immediate permanent incapacitation) bewerkstelligen in een straal van 850 m. De dood volgt in één of twee dagen. Tussen 850 en 1.700 m sterft 10 pct. van de getroffen en in één tot vier weken en krijgen de overigen vooral vaak borstkanker. Bij de slachtoffers tussen 1.700 en 2.100 m zal

tien generaties later nog genetische schade kunnen optreden. En bij de slachtoffers buiten een straal van 2.100 m kunnen zich nog schildklierafwijkingen, kanker en leukemie ontwikkelen.

De N-bom is helemaal niet zo'n „schoon“ wapen en kan besmetting op termijn veroorzaken. Op 13 juli 1977 zei de Amerikaanse senator Hatfield in de senaat: „Een vooraanstaand wetenschapper, met jarenlange ervaring met kernwapens omdat hij hier één van de bekendste laboratoria leidt, vertelde me dat de intense neutronenstroom uit de N-bom een dodelijke concentratie Carbon 14 kan voortbrengen. De wind kan dit in gasvorm over nabijgelegen gebieden versproeien. De bevolking kan dit dodelijke gas inademen. Van dit radio-actieve materiaal met een halveringstijd van 6.000 jaar wordt het meeste in de dampkring gebracht“. De N-bom is dus geen kernbom. Wel komen de snelle neutronen bij een kernexplosie vrij, maar het belangrijkste effect is niet de hitte, druk of fallout, maar de vernietiging van levende cellen door de snelle neutronen. Het lijkt op de werking van chemische en radiologische stoffen. Daarom is de productie van N-bommen strijdig met punt 75 en 76 van het slotdocument van de tiende buitengewone zitting, die de Algemene Vergadering van de VN tussen 23 mei en 3 juli 1978 hield. Alle mensen die zich werkelijk om de

Aldus generaal b.d. Nino Pasti uit Italië, senator en ex-plaatsvervangend opperbevelhebber van de nucleaire strijdkrachten voor de zuidflank van de NAVO tot 1969. Deze analyse maakte hij tijdens zijn inleiding op het Internationaal Symposium. Daarin wijdde hij ook aandacht aan de fysische eigenschappen en effecten van de N-bom. Wij geven hier echter vooral de fragmenten uit zijn inleiding weer, die betrekking hebben op de militaire argumenten voor en tegen de N-bom en de gevolgen voor de wapenwedloop.

mensenrechten bekommeren, moeten zich in een sterke oppositie tegen de verschrikkelijke, wrede, barbaarse N-bom verenigen!

Wapenwedloop en verspilling.

Een N-bom is niet goedkoop, men schat dat hij bijna één miljoen dollar kost. Vroeger volgde de ene supermacht snel de andere, als deze een nieuw wapen had gemaakt. En ook nu heeft de Sowjetunie gezegd de NAVO eventueel te moeten volgen bij het ontwikkelen van de N-bom. Maar dit versnelt de wapenwedloop en verhoogt de militaire uitgaven van de twee grootmachten, die samen bijna de helft van alle militaire uitgaven in de wereld doen. Deze bedroegen volgens het SIPRI-instituut te Stockholm in 1977 ongeveer 400 miljoen dollar.

In deze wereld ontberen 1,5 miljard mensen (bijna 40 pct.) goede medische voorzieningen. Bijna drie miljard leven in landen met meer dan 1.000 inwoners per dokter.

Evenveel mensen ontberen veilig drinkwater; dit veroorzaakt ziekten, waaraan maandelijks 750.000 mensen sterven. Twee miljard aardbewoners zullen geen 60 jaar en meestal ook geen 50 jaar halen. Ongeveer 800 miljoen zijn analfabeet, waarbij 70 pct. van de Afrikaanse bevolking, en 250 miljoen kinderen jonger dan veertien jaar volgen geen school.

Als we er zo voor staan, is opdrijven van de militaire uitgaven de ergste zonde tegen de mensenrechten. Het gaat nog niet eens alleen om de (ernstige) verspilling van geld, maar vooral van talent, arbeidskracht en grondstoffen die uit de militaire activiteit voortkomt. Meer dan de helft van de fysici en technici in de wereld die aan onderzoek en ontwikkeling werken, doet dat full-time op militair terrein. Wordt deze energie aan vreedzame doelen in plaats van militaire besteed, dan kunnen de omstandigheden hier op aarde enorm verbeteren.

Ontspanning en ontwapening.

De opstapeling van wapens voor massavernietiging, vooral het enorme kernarsenaal, vormt een verschrikkelijke bedreiging voor de mensheid en de toekomstige generaties. Volgens de secretaris-generaal van de VN bestaat dit arsenaal uit ruim 1,3 miljoen „Hiroshima bommen“. Om nu deze dreiging te verminderen en de wapenwedloop om te buigen, is politieke ontspanning noodzakelijk maar niet voldoende.

Weselijk is een militaire ontspanning, te beginnen met beperking van de bewapening, daarna vermindering van troepen en materieel en tenslotte een algemene en algehele ontwapening. In het politieke klimaat in het Europa van de zeventiger jaren zien we een keer ten goede. De Koude Oorlog heeft plaats gemaakt voor ontspanning; een normalisering en wederopbouw van de betrekkingen tussen de staten heeft zich ingezet, op basis van vreedzame co-existentie. Een zeer belangrijke mijlpaal was de Conferentie van Helsinki. Er is nu een militair-strategisch evenwicht tussen de staten met tegengestelde stelsels, over en weer erkend. Er is politieke ontspanning. En er is een wetenschappelijke en technische vooruitgang, die een betrouwbare controle op de ontwapening mogelijk maakt.

Daarmee heb je natuurlijk nog niet automatisch minder bewapening en ontwapening. Nog steeds zijn er krachten in de wereld, die richtingen bepalen en processen opstarten waarmee de ontwapening actief verhinderen. De oorlogszuchtige kringen van de militaire reactie beïnvloeden het beleid van hun landen negatief. Daarvan is de N-bom een voorbeeld, omdat de produktie daarvan de wapenwedloop bevordert, het militair evenwicht tussen NAVO en Warschaupact verstoort en de klok terugdraait van ontspanning naar Koude Oorlog.

Militair evenwicht.

Als belangrijkste argument voor de N-

bom noemen de NAVO-autoriteiten, dat de N-bom moet zorgen voor het evenwicht met de conventionele strijdkrachten van het Warschaupact. Die zouden namelijk sterker zijn. Een volkomen verkeerde beoordeling, omdat het omgekeerde waar is. Zowel conventioneel als nucleair zijn juist de strijdkrachten van de NAVO sterker.

In de afgelopen tien jaar is het militaire budget van de Sowjetunie gelijk gebleven ongeveer 17,5 miljard roebel per jaar. De NAVO-generaals waren daarmee niet gelukkig, omdat ze er geen rechtvaardiging aan konden ontlenen voor de stijging

NINO PASTI

Nino Pasti werd op 18 april 1909 in Bologna, Italië, geboren.

Van 1959-1960 was hij plaatsvervangend Chef-staf van de Italiaanse Luchtmacht. In deze tijd begon hij zich ook te interesseren voor vraagstukken rond de nucleaire bewapening. Van 1963-1966 was hij lid van het Militair-Comitee van de NAVO, vervolgens werd hij van 1966-1968 plaatsvervanger van de hoogste NAVO-commandant in Europa voor atoombomen. Ook vertegenwoordigde hij Italië bij SHAPE. Tenslotte werd Nino Pasti in 1968 Voorzitter van de Opperste Raad van de Strijdkrachten in Italië. In april 1969 werd hij op 60-jarige leeftijd gepensioneerd.

In 1976 start de politieke carrière van Nino Pasti. Bij de verkiezingen staat hij als onafhankelijke op de lijst van de PCI, de Italiaanse Communistische Partij. Momenteel is hij Senator in de Italiaanse Eerste Kamer. Zelf deelt hij zich in bij „jinks“.

van de NAVO-uitgaven. Daarom vonden de Amerikaanse inlichtingendiensten het thema van de prijzen („price exercise“) uit waarmee men de kosten van het Sowjet-leger in Amerikaanse prijzen omrekenet. Dit overtuigt misschien het eigen publiek, maar leidt tot misslagen. In de SU dienen bijvoorbeeld dienstplichtigen en in de VS vrijwilligers, die veel duurder zijn. Wie de eerste groep echter gaat omrekenen naar de tweede groep, vertekent de zaak. Verder zijn in de SU soldaten goedkoper dan burgers, en in de VS andersom; daarom doen in de SU 800.000 soldaten het werk wat in de VS door burgers wordt gedaan. Bij omrekening krijgt men daarom een onjuist beeld van de militaire uitgaven. En tenslotte

kost hetzelfde materieel in de SU meer dan in de VS, omdat de produktiviteit van de industrie in de SU lager ligt. Gelat op de hoeveelheid Russisch materieel kan men de publieke opinie voorschotelen dat de militaire uitgaven van de SU groter zijn dan van de VS. Ook al is het omgekeerde waar.

In de VS was het defensiebudget in 1978 voor het eerst weer hoger dan in 1964, het jaar vóór de escalatie in Viet Nam. Het beeld van de VS lijkt daardoor vreedzaam, maar dat is misleidend. Toen hij minister van Defensie was vermeldde Schlessinger in het jaarrapport voor het belastingjaar 1975: „In de zestiger jaren ontwikkelden we een strategie en strijdkrachten, om tegelijk een beginnende oorlog in Europa, Azië en een kleintje elders te kunnen voeren. In 1969 openbaarde zich echter de scheuring tussen de SU en China en opende onze president onderhandelingen met allebei. Daarom hebben we onze strategie nu zo veranderd, dat onze strijdkrachten een grote oorlog in Europa of Azië en een kleintje elders kunnen voeren. In militaire termen: in de zestiger jaren hadden we een strategie van 2 en een halve oorlog, nu van anderhalve oorlog“. Het budget van de VS is nu dus eigenlijk tweemaal zo hoog als toen genoeg was om haar belangen te beschermen. Maar de SU moet nu met grote oorlogen in Europa en Azië tegelijk rekening houden; haar budget is niet wesenlijk toegenomen en daarom slechts de helft van wat toen nodig werd geacht. Zo heeft de NAVO gestaag zijn strijdkrachten uitgebreid en gemoderniseerd, veel meer dan voor zijn verdediging redelijk is. De minister van Defensie Brown op 3 augustus 1977, tijdens een hearing voor de Senaatscommissie voor de strijdkrachten: „Wat de NAVO voor onze veiligheid betekent, hoef ik hier nauwelijks te herhalen. Met slechts 2 miljoen man onder de wapenen kunnen de VS zich veilig voelen, omdat we met de 3 miljoen man van onze NAVO-bondgenoten in evenwicht zijn met de ruim 5 miljoen man van de SU en het Warschaupact“.

Deze bewering is niet geheel correct. Sommige Russische soldaten doen werk, waarvoor de VS nog eens burgers hebben. Bovendien ligt tweederde van het grondgebied van de SU in Azië, waar China steeds vijandiger wordt. Langs de gemeenschappelijke grens liggen 4,4 miljoen Chinese soldaten, waartegen de SU volgens Schlessinger al de helft van zijn soldaten nodig heeft.

Strategische en tactische kernwapens. Strategische kernwapens worden door de

ene grootmacht tegen het grondgebied van de andere gebruikt. Ter vermindering van deze wapens voeren de beide machten de SALT-besprekingen. Deze hebben nog niet tot een succes geleid, waarbij alle landen achter wél een levensbelang hebben. Wat betreft deze wapens zijn beide landen nu in evenwicht: de VS hebben meer kernkoppen (11.894 tegen 4.398), maar de SU heeft meer raketten (2.466 tegen 2.011) en meer explosiekracht (8.241 tegen 5.454 megaton).

Tactische kernwapens gebruikt men alleen in Europa, niet in de SU of VS. Schlesinger verklaart in zijn eerder genoemde rapport:

„Tactische kernwapens verschaffen mogelijkheden voor verdediging, zonder strategische kernwapens te hoeven gebruiken“. Ofwel, men zal de tactische kernwapens gebruiken om een kernoorlog tot Europa te beperken. Europa wordt daardoor een nucleaire Maginot-linie voor de defensie van de VS. De publieke opinie in Europa heeft dit mechanisme nooit zo duidelijk begrepen.

In escalatie kan men twee stappen onderscheiden: van conventionele naar tactische kernoorlog (in Europa), en vandaar naar de strategische kernoorlog (uitbreiding tot in de VS). De N-bom veroorzaakt minder onbedoelde schade dan de gewone tactische kernwapens, verlaagt de atoomdrempel en maakt die eerste escalatie waarschijnlijker. De NAVO-militairen zien de N-bom daarbij meer als gebruiks- dan als afschrikingswapen. Generaal Brown, voorzitter van de Chefs van Staffen, verklaarde in „Militaire Situatie voor 1979“: „Door grotere militaire effectiviteit en minder onbedoelde schade zal de Europese kernmacht aan geloofwaardigheid winnen - in afschrikking en oorlogsvoering“.

Gebruik van de N-bom zal zeker leiden tot massale vergelding en vernietiging, maar dat schijnt deze NAVO-generaals weinig te kunnen schelen omdat het tot Europa beperkt blijft.

Tussen het gebruik van tactische en strategische wapens bestaat geen „coupling“, geen verband. In mei-juni 1973 verklaarde generaal Goodpaster, toen hoogste NAVO-bevelhebber, tijdens een hearing voor het Amerikaanse Congres: „Ik denk dat geen van de Europese bondgenoten in dit automatisch gelooft. Zij zullen er begrip voor hebben, dat onze president het privilege behoudt om te beslissen of er geëscaleerd wordt“.

In maart 1974 antwoordde Schlesinger, toen minister van Defensie, gevraagd naar de mogelijkheid van een beperkte kernoorlog: „Stel dat West-Europa onder de

voet wordt gelopen; dat zou voor de NAVO en de VS een grote nederlaag zijn. Ik weet niet wat we zouden doen met onze strategische kernmacht (...)“.

Niemand gelooft, dat de VS hun strategische kernwapens voor de verdediging van Europa zullen gebruiken, omdat ze daarmee de vernietiging van hun land riskeren.

Over gebruik van tactische kernwapens beslist alleen de president van de VS, na aanvraag van de hoogste NAVO-bevelhebber die altijd een Amerikaanse generaal is. Tijdens genoemde hearing zei generaal Goodpaster: „Binnen de NAVO is afgesproken, dat men eerst internationaal

overlegt als daar tijd voor is. Maar de beslissing zelf blijft bij de kernmacht, dus de VS“.

Als de andere NAVO-landen het niet eens zijn met de beslissing van de VS, over hoeveel van de 7.000 NAVO-kernwapens zou de opperbevelhebber dan kunnen beschikken? Goodpaster: „Als ik om het gebruik had gevraagd, de president zou daartoe nodig zijn, dan zou ik opdracht geven ze te gebruiken. Alle 7.000 kernwapens zouden daarvoor dan klaarstaan“. Kortom, de tactische kernwapens zijn in Europa voor de Europeanen het ergste gevaar. De N-bom die hun gebruik waarschijnlijker maakt, vergroot dit gevaar.

NINO PASTI

„Ik baseer me nogal op de feiten, die Fred Kaplan beschrijft in Scientific American van mei 1978. Maar ik hield me er al veel eerder mee bezig. In 1969 keerde ik me al tegen een toename van de tactische kernwapens. We hadden er te veel, en vermindering ervan zou goed geweest zijn voor een ontspanning, voor een veilig en vreedzaam Europa. Binnen de NAVO voerden we in 1969 overigens geen discussie over de N-bom. Wel hadden we hem gedeeltelijk kunnen maken; door minder explosieve kracht krijg je meer neutronenstraling“. Waarom zou Carter het „bouwpakket“ willen introduceren?

„Waarschijnlijk vanwege interne moeilijkheden in zijn eigen land, om de aandacht af te leiden. Ik ben wel blij, dat de discussie is gestart, zodat we een grote beweging tegen de N-bom kunnen krijgen. De introductie van de N-bom in Europa zal daar immers het gevaar erg vergroten“.

Wie beslist over productie en stationering?

„Over de bouw van de N-bom moeten we realistisch zijn. Als de VS willen produceren, kunnen wij dat niet tegenhouden. Maar over stationering in het eigen land kan men zelf beslissen. Zo liggen er inderdaad in Europa ruim 7.000 atoomwapens, waarvan de meeste in West-Duitsland, 1.000 - 1.500 in Italië en een mij onbekend aantal in uw land. Maar Noorwegen en Denemarken hebben de stationering van kernwapens afgewezen - op grond van een verdrag met de Sowjetunie. Stationering van andermans troepen kan men ook weigeren, zoals Frankrijk en alweer Noorwegen hebben gedaan“.

Houdt een veto tegen de N-bom verband met non-proliferatie?

„Ja. Ook de kleine landen die nog geen atoomwapens hebben laten opstaan, kunnen daarbij een grote rol spelen. De N-bom haalt namelijk de A-bom dichterbij en bevordert daardoor de verspreiding van kernwapens. De N-bom vormt een aansporing voor de A-bom. Maar we hebben juist remmen nodig“.

En wie beslist over het gebruik?

„De president van de VS, zoals met alle kernwapens. Dit nadat de opperbevelhebber van de NAVO daarom heeft gevraagd. Dat is trouwens altijd een Amerikaan, die zowel de baas is over de nationale VS-troepen in Europa als de baas van alle NAVO-troepen. En daaruit kunnen conflicten ontstaan. De Europese NAVO-regeringen hebben echter geen veto over dit gebruik; wel kan uw regering natuurlijk „nee“ zeggen, en niemand kan dat negeren. Als dit „nee“ botst met de mening van de president van de VS, zal er tussen beide landen een moeilijke politieke situatie ontstaan“.

Is de N-bom speciaal tegen tanks?

„De NAVO-militairen zeggen zich bedreigd te voelen door de Russische tanks en hun propaganda heeft de aantallen altijd sterk overdreven. In werkelijkheid is de Sowjetunie conventioneel zwakker, zowel in Europa tegen de NAVO als in Azië tegen China. Anderzijds, als een verdediger minstens 1/3 van de kracht van de aanvallers heeft, dan heeft hij genoeg. Maar dat geldt ook voor de NAVO. Misschien wordt het verhaal over de tanks dus gebracht om de invoering van kleine N-bommen denkbaar te maken en vandaaruit sterkere wapens te kunnen ontwikkelen“.

N-bom is niet alleen defensief.

Volgens de NAVO-propaganda bestaat het grootste gevaar voor de NAVO uit het grote aantal tanks, dat Europa in 24 of 48 uur kan binnenvallen. Dit is ver bezijden de waarheid. De NAVO berekent het aantal Russische tanks, als zou de SU 170 divisies op volle sterkte hebben met elk 260 tot 270 tanks. Maar met de 1,8 miljoen soldaten die de SU daarvoor volgens alle NAVO-schattingen heeft, kun je onmogelijk 170 divisies op volle sterkte laten draaien.

Welnu of de SU heeft slechts éénderde van deze 170 divisies, of deze draaien niet op volle sterkte. In beide gevallen kan de SU van de veronderstelde 45.000 tanks er maar 15.000 in de strijd benutten. Minister van Defensie Brown verklaart dan ook in zijn jaarverslag voor het begrotingsjaar 1979: „*We schatten dat één op de drie divisies op volle sterkte is, tot steun van het Warschaupact of langs de grens met China. De andere twee draaien op onvolledige sterkte of enkel met kader; zij beschikken over een wisselend percentage actief personeel en materieel*”. Om die 170 divisies volledig te bemannen zou de SU 3 tot 4 miljoen soldaten moeten mobiliseren...

Tot zover het vermeende gebrek aan evenwicht, wat de N-bom zou moeten herstellen. Geen enkel wapen is echter op zichzelf defensief of offensief. Hetzelfde wapen is offensief als men er een land mee binnenvalt, maar defensief als men er een invasie van de vijand mee bestrijdt. De bijzondere kenmerken van de N-bom maken hem vooral geschikt voor de aan-

val. Strijdkrachten die het gebied van een ander willen binnendringen, moeten in de

Generaal Nino Pasti

verdediging van dat land een bres slaan. Zonder veel onbedoelde schade of besmetting van de bodem kunnen een paar N-bommen dit karwei klaren. Zo

kunnen de invasietroepen onmiddellijk door de bres. Bij een marinelanding kan de N-bom de stranden van verdedigers „reinigen”, wat de landing daarna gemakkelijkt. Hetzelfde geldt voor een landing van parachutisten.

Conclusie en voorstellen.

Wat betreft conventionele en tactische kernbewapening is de NAVO aanzienlijk sterker dan het Warschaupact. Verdere opvoering zal de wapenwedloop aanjagen en de veiligheid in Europa in de weegschaal stellen. De N-bom is een gevaarlijk, onmenselijk, wreed en barbaars wapen dat de Europese veiligheid in gevaar zal brengen. Daarom moeten we de publieke opinie in Europa in het geweer brengen, om de productie van de N-bom en zijn verspreiding over Europa te verhinderen. Dit is de eerste belangrijkste stap.

Bovendien moeten we de N-bom stoppen. En een Europese „SALT”-bijeenroepen, besprekingen over de beperking van tactische kernwapens, om deze daarna allemaal uit Europa te verwijderen. En ons actiever opstellen tegenover SALT, voor de vermindering en afschaffing van alle kernwapens. En een permanent, deskundig lichaam instellen, mogelijk in het kader van de Conferentie van Helsinki, om een werkelijke en wezenlijke vermindering van de Europese conventionele strijdkrachten te bevorderen. Mijn voorstellen staan niet noodzakelijk in volgorde van belangrijkheid - al deze stappen moeten zo spoedig mogelijk worden gezet.

(overgenomen uit

N. - Bulletin - januari 1979).

Kranten en tijdschriften publiceren regelmatig advertenties om jongelui voor het leger te werven. Door speciaal opgerichte diensten worden ook regelmatig allerlei folders uitgedeeld die nog al eens naar de scholen worden doorgespeeld. In deze tijd van toenemende werkloosheid waarin de jongeren weinig perspectief hebben voor de toekomst is dit voor de propaganda-diensten van landsverdediging een geschikt werktelein. Men kan natuurlijk aanhalen dat dit hun goed recht is. Het is ook het goed recht van de gemeenschap te weten wat deze operatie haar kost.

Zo vernemen we dat de begroting voor propaganda in 1978 niet minder dan 29.621.000 fr. bedroeg...

Op voorstel van de Partij van de Arbeid werd in de Europese Ontwerpver-

verklaring van de Unie der Europese Socialistische Partijen volgende zinsnede opgenomen „niemand op grond van zijn politieke overtuiging uit overheidsdienst mag worden geweerd”.

Volgens de initiatiefnemers betreft het hier een duidelijk te bepalen standpunt tegen „Berufsverbod”. De vraag is nu of de S.P.D. zich eveneens achter dit standpunt zal scharen.

Volgens de Westduitse grondwet vervalt in 1979 het vervolgingsrecht op de oorlogsmisdaden. Op initiatief van de kommunistische franktie van het Europees Parlement werd door de assemblee een debat gehouden over een resolutie waarin het verjaringsrecht voor dergelijke misdaden verworpen wordt. Een Deense socialistische volksvertegenwoordiger wees er nog kort geleden op dat ruim 4.000 nazimisdadigers niet vervolgd werden en onge-

straft gebleven zijn. Enkele amendementen van rechtse vertegenwoordigers werden verworpen. De Kriston Demokraten onthielden zich uiteindelijk bij de stemming.

„Een held op sokken” heeft in de Standaard van 19.2 het nodig geoordeeld de oude boeman hoven te halen naar aanleiding van de publikatie in dit blad van een persmededeling over Hawk Helip. Vrede vzw en het Ontwikkelingscentrum voor de Vrede (waarmede de man wellicht het „overlegcentrum” bedoelt) zijn natuurlijk verkapt kommunistische organisaties, enz., enz., enz. De rest beparen we u. De ingezonden brief wordt manhaftig E. TOOLETREB ondertekend omdat hem de moed ontbreekt met de ware naam BERTELOOT de brief te onderschrijven.

UNESCO EN DE NIEUWE INFORMATIE-ORDE

Er is de laatste tijd weer heel wat geschreven over de „vrije informatiestroom“, tegen diegenen die van „informatie een staatszaak willen maken“.

De jongste aanleiding was de UNESCO conferentie over de massamedia die van 24 oktober tot 28 november te Parijs werd gehouden. Daar stond ter discussie het project van verklaring over de bijdrage van de massamedia aan de versterking van de vrede, aan het internationaal begrip, en aan de strijd tegen oorlogspropaganda, racisme en apartheid. Een eerdere versie van dit project was op de vorige conferentie in 1976 te Nairobi afgewezen omwille van de paragraaf over overheidscontrole, waartegen vooral de westerse landen zich verzetten. Daarnaast werd door vertegenwoordigers van de westerse landen, de socialistische en de derde wereld ook opnieuw gepraat over de instelling van een nieuwe informatieorde, over de hulp aan de ontwikkelingslanden om eigen informatiekanaalen uit te bouwen.

De emotionele benadering in de westerse pers zowel ten aanzien van het project van verklaring als ten aanzien van de initiatieven van de ontwikkelingslanden, toonde nog maar eens de geringe bereidheid om de eigen opvattingen zelfs maar ter discussie te stellen. Wat in Parijs gebeurde, was een regelrechte aanslag op de grondwet van de UNESCO. De „vrije informatiestroom“ was ernstig bedreigd. En sommigen waarschuwden dat

Ongetwijfeld zijn er in de derde wereld - zeker in de huidige situatie - journalisten bereid een zekere overheidscontrole te verdedigen. Maar het is op zijn minst eenzijdig de vertegenwoordigers van de socialistische landen en de derde wereld als één blok voor te stellen waarin dictatoriale landen erop toeleggen de vrije informatie te nekken. Zo zijn er onder de journalisten uit de derde wereld ook een aantal die de westerse politieke en professionele conceptie delen. Een belangrijke groep echter beweegt zich tussen beide tendensen in. Hij richt zich én tegen de pretentie van sommige regeringen om de media te controleren én tegen de westerse „mythe

van de vrije informatie“. Zijn doel is de westerse alleenheerschappij te vervangen door een meer evenwichtige toestand. Dat de westerse „vrije informatiestroom“ een mythe is, blijkt in de ontwikkelingslanden ongetwijfeld meer dan ergens anders. De politieke, economische en culturele opdringerigheid van de media-industrie die voornamelijk in handen is van Amerikaanse transnationale bedrijven, blijkt daar des te duidelijker omdat zij er het scherpst in conflict komt met de plaatselijke behoeften.

De televisie maatschappijen, persagentschappen, uitgeverijen, film- en platenmaatschappijen, de reclame-adviesbureaus, die in de ontwikkelingslanden opereren, zijn vrijwel allemaal Amerikaanse transna-

tionale ondernemingen. Vijfentwintig landen met meer dan een miljoen inwoners bezitten geen eigen nieuwsagentschap. In de meeste andere zijn de nationale nieuwsagentschappen van geringe betekenis. Ze kunnen zeker niet concurreren met de grote vier: de Amerikaanse AP en UPI, het Franse AFP en het Engelse Reuter, die een kwasi-monopolie bezitten voor de garing en verspreiding van nieuws over de hele wereld. En omdat er tussen de derde wereld landen geen dwarsverbindingen zijn, zijn deze landen voor vrijwel alle buitenlandse informatie op deze westerse vier aangewezen. Dat geldt zelfs voor nieuws uit buurlanden, soms zelfs voor zichzelf. Nieuws over Thailand gaat via Londen naar India. Dezelfde afhanke-

belammering van deze vrijheid wel eens het einde van de vrijheid zou kunnen betekenen. Het Amerikaanse tijdschrift Newsweek had de pogingen van de derde wereld al eerder bestempeld als „een gevaar voor een Orwelliaanse bewustzijnscontrole op wereldschaal“.

De klachten van de ontwikkelingslanden tonen aan dat het gevaar van een Orwelliaanse controle op wereldschaal reëler is dan we geneigd zijn te denken. Dat gevaar komt echter niet van de initiatieven van de derde wereld landen. Het zit veeleer in een bestendiging van de tegenwoordige situatie waarin enkele transnationale informatie-industrieën vrijwel de gehele bewustzijnsmarkt controleren.

Waar het in de huidige discussie werkelijk om gaat, is dat precies door het stelsel van de „vrije informatiestroom“ een situatie is gecreëerd waarin slechts enkele transnationale informatie-organen de informatie beheersen en dat deze situatie zichzelf bestendigt. Het stelsel van de „vrije informatiestroom“ heeft echte „vrije informatie“ onmogelijk gemaakt. En het is de taak van de UNESCO te onderzoeken hoe die kan worden hersteld. Initiatieven als die van de ontwikkelingslanden moeten precies in naam van de „vrije informatie“ worden aangemoedigd en ondersteund.

Waar het in de huidige discussie werkelijk om gaat, is dat precies door het stelsel van de „vrije informatiestroom“ een situatie is gecreëerd waarin slechts enkele transnationale informatie-organen de informatie beheersen en dat deze situatie zichzelf bestendigt. Het stelsel van de „vrije informatiestroom“ heeft echte „vrije informatie“ onmogelijk gemaakt. En het is de taak van de UNESCO te onderzoeken hoe die kan worden hersteld. Initiatieven als die van de ontwikkelingslanden moeten precies in naam van de „vrije informatie“ worden aangemoedigd en ondersteund.

lijkeheidsrelatie vindt men ook terug m.b.t. het televisie beeldmateriaal, waar drie groten : het Britse Visnews, Het Brits-Amerikaanse UPITN en het Amerikaanse CBS-news, plus twee kleinere : het Duitse DPA en het Amerikaanse ABC-news, het totaal van alle televisie uitzendingen in de ontwikkelingslanden verzorgen.

Deze toestand heeft voor de ontwikkelingslanden belangrijke kwantitatieve en kwalitatieve gevolgen.

Kwantitatief, omdat een belangrijk deel van de nieuwsuitwisseling zich afspeelt tussen de VS en West-Europa, die voor de persagentschappen en nieuwsbureaus de belangrijkste klanten zijn. Deze eenzijdige oriëntatie maakt dat die maatschappijen zich weinig zorgen maken om informatie over de derde wereld. Ze maakt ook dat de derde wereld zelf veel informatie over het Westen en zeer weinig over zichzelf doorgestuurd krijgt. UNESCO-medewerker T. Vasaris vindt het een redelijke schatting „dat tussen de geïndustrialiseerde landen en de derde wereld een informatiestroom plaats vindt die 100 maal meer van de rijke naar de arme landen gaat dan omgekeerd“.

Immers, hoewel de grote vier internationaal opereren, is hun belangstelling toch zeer sterk nationaal gericht. Nieuws is voor deze agentschappen koopwaar. En de nationale klanten zijn hun belangrijkste afnemers. Voor AP en UPI vertegenwoordigt de nationale markt om en bij de 80 pct. Voor het overige concentreert de nieuwsuitwisseling zich vnl. tussen de VS en West-Europa, die ook de belangrijkste afzetmarkten vormen. De derde wereld staat in dit verkeer zeer afzijdig. Blijkens een recente studie van de universiteit van Leicester - in 1977 uitgevoerd in opdracht van de UNESCO - besteedt Reuter 32 pct., AFP 35 pct. en UPI slechts 12 pct. aan nieuws uit de derde wereld. Over AP zijn geen cijfers beschikbaar omdat het zijn medewerking weigerde. UPI, AP, AFP en Reuter hebben hun correspondenten vnl. in westerse landen : in 1974 bijvoorbeeld waren de VS en West-Europa samen goed voor 62 pct. ; Latijns-Amerika voor 13 pct. en Afrika voor slechts 4 pct. Daar komt bij dat die correspondenten zich bevinden op plaatsen die voor het Westen belangrijk zijn. Het Midden-Oosten alleen vertegenwoordigt zo'n 6 pct. De helft meer dan heel Afrika ! In Afrika zelf concentreert de belangstelling zich vnl. rond Zuid-Afrika en Rhodesië.

Naast deze kwantitatieve discriminatie van nieuws uit de derde wereld, weegt de westerse dominantie ook zwaar negatief

op de kwaliteit. Het nieuws uit de derde wereld is geselecteerd door westerse journalisten, en dus gekleurd met westerse politieke en culturele vooroordelen. Dat weerspiegelt zich zowel in de keuze van de feiten als in de voorstelling. Wat nieuws is, wordt in de eerste plaats bepaald door de westerse markt. Landen van de derde wereld komen geregeld in het nieuws bij statiebezoeken van westerse personalia. Zo vormde Mexico dagenlang nieuws omwille van het bezoek van de paus aan de Latijnsamerikaanse bisschoppenconferentie. Argentinië scoorde toppen met de wereldbeker voetbal. In al die gevallen vernemen we nochtans bitter weinig over het land zelf. Ook over het geheel genomen is dat trouwens zo. De derde wereld wordt door de westerse journalisten geïdentificeerd met failliet, sensatie, misdaad, rampen, corruptie, staatsgrepen en conflicten, zelden of nooit met positieve realisaties. Het nieuws over de derde wereld is incidenteel en gericht op personen. Algerije wordt pas nieuws als Boumédiène op sterven ligt. En nu er een opvolger is, kan het alweer rustig worden vergeten. De leeuwen van Haïle Selassie, de koning van Bokassa, de fratsen en gruweldaden van Amin, dat alles krijgt in de wereldpers meer aandacht dan een groot aantal Aziatische, Afrikaanse of Latijn-amerikaanse landen in een heel jaar. Over belangrijke gebeurtenissen vernemen we zo goed als niets. Over de spanningen tussen Tanzania en Oeganda krijgen we alleen fragmenten uit officiële regeringscommuniqués. En wat weten we over de huidige moeilijkheden van het Mobutu regime in Zaïre ? Onze media zijn al blij als ze een „reiziger“ of een „student in de medicijnen“ te pakken kunnen krijgen. Belangrijke sociaal-economische ontwikkelingen in Algerije, Tanzania, Angola of Mozambique, krijgen in de westerse pers nauwelijks de aandacht. Voor alle derde wereld landen geldt dat het westerse nieuws zich voornamelijk concentreert op regeringsleiders. Opvallend is ook dat oppositiebewegingen veelal worden geïdentificeerd met onwettige activiteiten. Volgens de reeds eerder geciteerde UNESCO-studie handelt Reuters binnenlandinformatie m.b.t. Afrika voor 13 pct. over onwettige activiteiten. Voor AFP is dat 24 pct. en voor UPI niet minder dan 100 pct. Te vaak wordt ook gebruik gemaakt van informatie die door onbetrouwbare regeringsinstanties wordt verstrekt. Zulks is o.m. het geval in Rhodesië, waar journalisten niet vrij kunnen opereren en indien ze dat toch proberen het land worden uitgezet. Zo komt het daar wel meer voor dat

bloedbaden die door het leger zijn aangericht door de regering en dus ook door de westerse pers aan de guerrilla worden toegeschreven. Ook het taalgebruik in de berichtgeving is tekenend. Progressieve leiders zijn „dogmatici“ en zeer vaak „communisten“ ; verdedigers van de westerse belangen zijn „pragmatici“ en „realisten“. Ook heeft men het wél over de marxistische presidenten Salvador Allende, Samora Machel en Agostinho Neto, niet over de kapitalistische president Jimmy Carter, de Zaïrese dictator Mobutu.

Door deze westerse bril wordt én in het Westen én in de ontwikkelingslanden een bedrieglijk beeld verspreid, dat de ontwikkeling van deze landen ernstig belemmert.

II

Op het eenrichtingsverkeer in het nieuws werd reeds in 1953 gewezen in een studie van het International Press Institute. Een echte tegenbeweging vanuit de ontwikkelingslanden zelf, is echter begin van de jaren '70 op gang gekomen.

In 1964 werd het persbureau Inter Press Service opgericht, dat zich bezighoudt met het verzamelen van nieuws en achtergrondinformatie over de derde wereld. Het is een internationale coöperatie van journalisten zonder winstuitkering. De oprichting ervan is nauw verbonden met de hervormingsgezinde regeringen van midden zestiger jaren in Peru, Argentinië en Chili. Toen die eind zestiger, begin zeventiger jaren één voor één werden vervangen door militaire dictaturen, kwamen de activiteiten van IPS vrijwel stil te liggen. Een overeenkomst met het Joegoslavische persbureau Tanjug zorgde voor een heropleving. Op dit ogenblik werkt IPS via twee belangrijke natten : één in Zuid-Amerika en één in Europa en het Midden-Oosten. De belangrijkste centra zijn Buenos Aires en Rome. Het bureau werkt met eigen correspondenten in de derde wereld, die nieuws verzamelen, maar vooral achtergrondverhalen schrijven. Deze verhalen handelen voornamelijk over de afhankelijkheid ten opzichte van het Westen, over de pogingen van ontwikkelingslanden om die te doorbreken, de controle te verkrijgen over de eigen hulpbronnen en communicatiemiddelen. Ze besteden veel aandacht aan pogingen van derde wereld landen om tot democratische samenlevingsvormen te komen, aan mensenrechten en sociale rechtvaardigheid. Klanten van IPS zijn vooral de nationale persbureaus en kranten in de derde wereld. Maar ook in het Westen

naemt de belangstelling toe. Le Monde bijvoorbeeld is op IPS geabonneerd. Een andere activiteit van IPS is dat het als contactorgaan fungeert waarlangs verschillende landen elkaars informatie rechtstreeks kunnen ontvangen, terwijl het zich ook bezighoudt met de verspreiding van nieuws van een aantal nationale persbureaus.

IPS werkt ook samen met de zgn. „pool“ van persagentschappen uit de niet-gebonden landen, die sinds 1973 van de grond tracht te komen. Doel van de pool is een coördinatie op te zetten van alle bestaande persagentschappen van niet-gebonden landen, die een horizontale informatieuitwisseling tot stand moet brengen. De ontwikkeling ervan werd beïnvloed door de aanvaarding door de Algemene Vergadering van de VN in mei 1974 van een verklaring over de instelling van een nieuwe internationale economische orde. Voor de verdedigers van deze tekst - vnl. niet-gebonden landen - was immers duidelijk dat een nieuwe economische orde niet losgemaakt kon worden van een meer rechtvaardig internationaal evenwicht op gebied van cultuur, wetenschap, technologie en ontspanning. De beslissing tot oprichting van de „pool“ werd in juli '75 genomen te Lima en in juli '76 nogmaals bekrachtigd te New Delhi. Het Joegoslaviëse persagentschap Tanjug zou de zaken coördineren. Ook de UNESCO nam het probleem ter studie, wat in de VS en West-Europa aanleiding was tot heftige campagnes. De activiteiten van de UNESCO leidden uiteindelijk tot de opstelling van een project van verklaring over het gebruik van de massamedia, dat aan de vorige Algemene Vergadering in oktober-november '76 te Nairobi werd voorgelegd. Onder druk van de heftige westerse lastercampagne die vooral de paragraaf over overheidscontrole viseerde, werd het uiteindelijk naar een commissie verwezen en naar de volgende Algemene Vergadering verschoven. Op die vergadering die in oktober-november '78 plaatsvond te Parijs, werd dan toch een compromis bereikt. De paragraaf over overheidscontrole is geschrapt en de westerse bekommernis om de mensenrechten werd op tien verschillende plaatsen hernomen. Dat gebeurde voornamelijk onder druk van de VS die ermee dreigde haar bijdrage niet verder te zullen betalen, terwijl de bondsrepubliek de conferentie steeds weer dreigde te verlaten. De aangenomen verklaring is voor het overige vrij vaag, en de verdere uitwerking werd opnieuw naar een speciale werkkommissie verwezen. Zo blijft ook de hulp van de UNESCO aan de

uitbouw van een communicatienet tussen de niet-gebonden landen en de landen van de derde wereld in het vage. In de verklaring werd aan de eisen van de niet-gebonden landen en de landen van de derde wereld alleen tegemoet gekomen door verwijzingen naar een „nieuwe internationale informatieorde“. Ondertussen werd de Franse journaliste en ex-minister Françoise Giroud door het Amerikaanse Twentieth Century Fund belast met de opdracht de mogelijkheden te onderzoeken van een persbureau van arm en rijk op fifty-fifty basis. Het gevaar is dus groot dat het Westen er ook hier in zal slagen de zaak te onderscheppen. En bij dat alles moet men bedenken dat het hier alleen nog maar om persbureaus gaat. Want ondertussen blijven de televisie maatschappijen, de film- en platenmaatschappijen, de media-industrie en reclamebureaus veilig in westerse handen.

Bronnen :

Cees Hamelink, De mythe van de vrije informatie. Baarn : In den Toeren, 1978.
Onze Wereld, November 1978.
Spreekbuisgiganten. Vara/Novib, 1978.
Le Monde Diplomatique. Januari 1979.

Lea Hendriks
 12.02.1979.

KIND ZIJN

*is blind geboren worden
 tussen dromen en sprookjes
 zoekend naar vrijheid
 in een raadselachtig bestaan.*

KIND ZIJN

*is leven met een lach en een traan
 in een veel te nauwe ruimte
 groeiend in hets lawaai
 van motor en ander vreemd signaal ?*

KIND ZIJN

*is spelen in de zon
 zoekend naar het stukje groen
 waar je nog rustig
 een spelletje met de bal kunt doen.*

KIND ZIJN

*is groeien in het licht van de zomer
 om naar je eigen echo te kunnen
 luisteren
 tot je moegeteld aan uren en tijd
 je zelf niet meer herkent in de
 spiegel
 der volwassenheid.*

Jozeif Vandromme.

DUURDERE KRANTEN

Het moest er van komen. In de ketteringreactie van de prijsstijgingen zijn nu ook de kranten aan bod gekomen en dus voort twee frank duurder kosten. Wanneer we vaststellen dat de meeste dagbladen, naast de uitgebreide advertenties, ook enkele miljoentjes uit de staatsruif krijgen mag men zich hierover toch wel vragen stellen. Ver van ons te gaan beweren dat, in de huidige tijd, de kranten het niet moeilijker hebben dan een generatie geleden. Dat het beheer van sommige kranten soms op een zondelijke manier wordt aangepakt hebben we kunnen ervaren met „De Standgaard“ en „Volksgezoc“ zaliger. Dat b.v. beide kranten de kans kregen een ernstig gat in de kas te slaan (meestal ook in de zakken van de arbeiders) zonder dat de overheid hier geen aanstoot aan vindt, is zeker wel bedenkelijk.

Zelfs het feit dat in een vergeten omkruis van „Volksgezoc“ nog een bageterle van 1.538.000 fr. aan goudstukjes teruggevonden werd waarvan niemand iets afwist schijnt de normaalste zaak van de wereld te zijn.

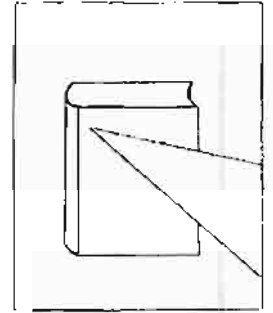
Intussen mag een maandblad als „Vrede“, dat op de belangloze inzet van zijn medewerkers moet rekenen, eenvoudig weg zijn plan trekken. Hiervoor is geen begrip. Van een ernstige financiële hulp is geen sprake en voor wat het bekomen van advertenties betreft van overheidsinstellingen wordt meestal achter het net gevestigd. De reden van dit alles is doodsenvoudig. VREDE heeft geen mannetjes zitten in een van die zuiltjes die het voor het zeggen hebben. VREDE maakt geen deel uit van het „establishment“. Wat VREDE echter wel voor heeft is dat het zich niet de hand op de mond laat leggen of gewoon in de „kudde“ gaat meelopen. Dit was tot heden alleen mogelijk dank zij de steun van de lezers en medewerkers. Het moet nu meer dan ooit in die richting verder gaan. Help „VREDE“ verspreiden. Start een bijdrage in ons „Vredesfonds“ of bezorg ons een „Bestendig Order“. Dank bij voorbaat.

VREDEFONDS

V.V.M. Oostende : 200 fr., J.M. Brussel : 1000 fr., W.W.Tielt : 100 fr., G.D. Oostende : 100 fr., J.E.Gent : 50 fr., M.V. Gent : 100 fr., J.C. Oostknker : 50 fr., E.M. Brussel : 100 fr., A.M. Dilbeek : 100 fr., W.W. Kortrijk : 100 fr., G.M. Gent : 100 fr., J.V. Gent : 100 fr., N.V. Evergem : 100 fr., B.B.Tongeren : 100 fr., C.D.S. Gent : 100 fr., R.W. Brugge : 50 fr., A.D.S. Oostende : 100 fr., E.D. Brugge : 100 fr., T.B. Gent : 100 fr., E.C. Antwerpen : 100 fr., F.V. Gent : 50 fr., L.F. Gent : 100 fr., W.P. Brussel : 100 fr., U.C. Oostkamp : 100 fr., W.D.V. Zellik : 200 fr., M.L. Wetteren : 500 fr., N.G. Betekom : 100 fr., C. Schreurs-Genk : 100 fr., „25 jaar doktersjubileum“ Gent : 5000 fr.

Oprecht dank.

Post : 000-0956016 80 Vrede vzw - Gent.

VREDESOPVOEDING VOOR JONG EN OUD

Ik ga echt niets verklappen, want dit geëngageerd boek MOET jezelf ondergaan. Het is een brok realiteit uit een recent verleden voor wie het allemaal meemaakte, maar bijna geschiedenis voor de aantredende generaties. Het speelt rondom een uitroeiingskamp.

De verwachtingen van de mensheid waren hoog gespannen na de eerste wereldoorlog. Zo'n mensonterende gruwel zou zich nooit meer mogen herhalen. Daar gingen toen alle bevolkingslagen van hoog tot laag volledig mee akkoord. Zowel getovigen als vrijzinnigen sloten een tweede wereldoorlog gewoon uit en verwezen hem naar het rijk van de „gruwel science fiction“.

De volgende generatie moest het beleven dat al 25 jaar later de tweede wereldoorlog in volle hevigheid losbarstte. De gevolgen waren in verhouding tot de uitgestrektheid van de militaire kerkhoven met hun onafzienbare vlakten witte kruisjes...

De eerste wereldoorlog verbleekte bij de „laatste aller wereldoorlogen“. De uitroeiingskampen waren slechts één beestachtig aspect van deze massamoorden. Het systematisch in as leggen van open steden met als hoogtepunt twee atoombommen, respectievelijk op Nagasaki en Hiroshima, leken zo wat de kroon op het werk te zijn.

Nu er bijna 40 jaar verstreken zijn na 10 mei 1940, en er inmiddels heel wat verstandige en wijze koppen zich hebben gegeven over het probleem oorlog, is het een onweerlegbaar feit dat het winstmotief, zo geprezen in onze maatschappij, het zwaarste doorwoog om weer te gaan

Ik las zowel voor ouders als voor kinderen het jeugdboek „PAULTJE, ZE GAAN WEER VECHTEN“ door GIE LAENEN. Lannoo's juniorboek voor 10 tot 14 jaar - 2de druk.

vechten. De gewone mensen werden eerst opgehitst en klaargestoomd en tenslotte bedreigd en brutaal gedwongen om aan de slachtpartij deel te nemen. Zo verging het Nazi-Duitsland waar o.a. de slogan : „Geen boter, wel kanonnen“ het uitstekend deed.

In het andere kamp keken de wapenfabrikanten en alle industriëlen die van de bewapeningswedloop mee konden profiteren, reikhalzend uit naar elk land dat oorlogsbestellingen plaatste. Het speelde echt geen rol tot welke kamp dit land beoorde, want zaken zijn nu eenmaal zaken...

Het resultaat van het oorlogsgeweld voor de gewone man in beide kampen was enorm verschrikkelijk. Voor de bezittende topklasse van beide kampen echter was het een gouden tijd geweest. Ze wisten hun handen in onschuld, want geld maakt recht wat kroon is. Wolven vreten elkaar immers niet. In de Sovjetunie echter waar alle industriëlen in handen zijn van vader-tje staat, kon het winstbejag gelukkig geen rol spelen.

Na lezing van „Paultje, ze gaan weer vechten“ stelt men zich onmiddellijk de dringende vraag : „Hoe kunnen we een derde wereldoorlog met nog gruwelijker uitroeiingskampen, indien dit nog mogelijk zou zijn, beletten?“

Enkele vuistregels moeten we daarom altijd indachtig zijn.

1. We zijn geen nummers en daarom zijn we er ons terdege van bewust dat we onze invloed ten goede kunnen aanwenden en dit bij elke gelegenheid.
2. Wees kritisch en hoed je voor holla, bombastische leuzen, die aanzetten tot

discriminatie en gewelddadigheid.

3. Verenigd staat je sterk. Sluit daarom aan bij organisaties die niet alleen met woorden, maar ook met daden bewijzen dat ze tegen elke vorm van geweld zijn en voor vriendschap en samenwerking tussen rassen en volkeren.

4. De zo geroemde „gewapende vrede“ heeft nog nooit een oorlog voorkomen, integendeel ! De bewapeningswedloop leidt vroeg of laat naar oorlog en... uitroeiingskampen.

5. Geweld is de wet van de jungle, geweldloosheid is de wet van de mens.

Zoals het gedicht „Het kleine meisje van Vietnam“ door Marc Braet een zeer recente onmenselijke periode op een heel

poëtische manier aanklaagt, zo ook is het jeugdboek „Paultje, ze gaan weer vechten“ een brok oorlogsrealiteit, die we onze jeugd niet mogen onthouden op straffe van schijnheiligheid en struisvogelmentaliteit.

Gie Laenen heeft het knap voor elkaar gekregen om zo'n schokkend gebeuren op een bijzonder serene wijze aan het kind te brengen.

Het kind dat moet weten, het heeft er recht op, want het gebeurde immers met zijn soortgenootjes.

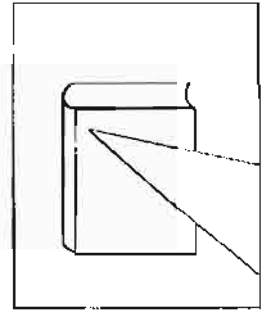
De volwassenen van die oorlogsgeneratie, zowel mannen als vrouwen, inzonderheid uit de bezittende en heersende klasse,

zouden zich eigenlijk diep moeten schamen dat door hun winst- en machts-honger, hun onverschillige laksheid, en dat is

nog heel zacht uitgedrukt, zo'n verschrikkelijke feiten aan kinderen konden overkomen. Iedereen MOET dat jeugdboek

lezen !

René Van Nerum.

MEN IS NIET, MEN BEZIT

Yves VAN DE STEEN, over: CLAUDIUS, H., *Het Verlangen* (roman), Amsterdam (Uitg. De Bezige Bij), 1978, 255 blz. (285 fr.).

Rondom deze zin van Sartre „men is niet, men bezit“, heeft Claus een prachtig boek geschreven over de spelers, het verlangen, de dood, het menselijk tekort, het geheim van het bestaan, de wreedheid en het bloed. Een boek vol mysterie dat toch, deze keer, aan eenvoud en duidelijkheid sterk heeft gewonnen bij vorige werken, al ontbreekt ook hier de symboliek niet. Een heropleving van Claus' kunst? Zal de talentvolle Claus vanuit een nieuwe problematiek (cf interview in Humo van 9 februari 1978) zijn eindeloze belofte van een hernieuwd schrijven dan toch inlossen? Wij menen van wel.

Het verhaal staat op de flaptekst heel summier, doch afdoende weergegeven. Twee Vlamingen, de reus Jaak en de halfbloed Michel, die in de boeiende provinciale wereld van Gent elkaars gevoelens leerden aftasten in café „De Eenhoorn“ (het mythisch dier? de hoorn des overvloeds van de lotto-spelers?) vertrekken naar de gokkers-glitterwereld van Las Vegas, een schaalvergroting van het „tropische“ Vlaamse café. Daar wordt hun hobby hun eigenlijk bestaan: het spelen. Het zijn spelers met mensen en hun emoties, met geld, met het verleden, met het bestaan. Las Vegas, de glamourstad, de kunstmatige kitchwereld midden in een paradijselijke onverbiddelijke natuur, wordt hun fatale planeet. Voor de eunuchachtige Jaak wordt deze een onderdompeling in de hel.

Deze vlucht uit het ontredderde leven met zijn desolate vrouw en autistische dochter wordt hem fataal-verhelderend. Nooit meer zal hij naar de broeikas van de Eenhoorn terugkeren, de sluwe bastaard Michel zal er zich evenmin nog ooit

kunnen inleven.

Het eindeloze verlangen van deze twee wezens is niets anders dan het verlangen naar bezit. Het bezit van geld en macht, van vrouwen, van verbeelding, van vriendschap. Het kaartspel is daartoe het middel, het enige hoopvolle teken aan de griezige wand voor deze mensen, wiens geestelijk avontuur beperkt is tot het kansspel. Hun enige bestaansredener is bezit door kans met kaart of roulette.

Zowel het Vlaamse café als de glitterstad Las Vegas, één reusachtig spelershol, zijn de eilanden van een onvervulbaar verlangen naar het authentiek bestaan. Er valt niets te beleven dan het desolate gokken, in de marge van de werkelijke wereld. Men is niet meer, men streeft naar bezit. Een vluchtig bezit van geld of geluk door het gokken, heeft het geestelijk avontuur verdrongen. In deze onechte gokkerswereld wordt elke realiteit verdoezeld door het schijnbestaan van het kansspel. De zwijgende dochter van licht debiele Jaak, de dood van een vriend, het liefdevol gesprek, de godsdienstwaan van Dina, Jaaks vrouw, worden er verdrongen. De Homo Ludens, het geestelijk avontuur zijn er een roemloze dood gestorven en worden verdrongen door de enge regels van het spel, dat vluchtig de kans op bezit voorspiegelt. Levend met dit fata morgana zijn alle getrouwen, „de gezworenen van het bezit“, eilandbewoners wiens geestelijke leegheid als een daem op hun rust.

Vluchtend in alcohol, verleidingspogingen van rokkendraagsters of vliedunne spelregeltjes hebben deze impotenten elke zin voor het zijn verloren.

Alles is verlangen naar (ontastbaar) bezit

geworden, een bezit dat telkens weer vervluchtigt, zodat alleen een drukkend frustrerend verlangen overblijft. De telooorgang van deze zielige gokkers is nakend. De reus Jaak verdwijnt naar een andere hel, zijn tragische dochter belandt in het gesticht, de bastaard Michel wordt een spaarzaam woordgebruiker (op weg naar het autisme?), het grote verdriet zal weldra ook de anderen overvallen. Het bezit heeft zich meester gemaakt van deze zielige wezens, de gokkers, de verliezers van het zijn, BORN TO LOSE.

Yves Van de Steen
Aalst, 1978.

NEGER-DIKLIP

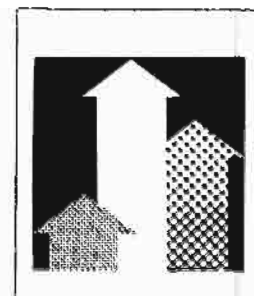
*Waarom maak jij je zo dik
omdat men je noemt: Diklip
en zegt je mooie mond dan: Stik
— Neger Diklip?*

*Diklippig als je bent,
sta je toch niet in de kou
een vrouw die je verwent
geeft alles aan jou.*

*Jij met je nors gektaag,
Neger Diklip,
geen werk, maar wél een volle maag,
Neger Diklip,
kijk naar je kraaknette kiel,
Neger Diklip,
je schoenen met witte neus en hiel,
Neger Diklip.*

*Diklippig als je bent,
sta je toch niet in de kou:
een vrouw die je verwent
geeft alles aan jou.*

*Uit Cubaanse gedichten
van Nicolas Guillen
uitg. Masareloffonds 1978.*

ENKELE BEDENKINGEN OVER EUROPA

Over een zaak is ieder het er over eens. Dat, wat men het Europa der negen noemt, in 't kort de EEG, is iets dat weinig populair is bij de openbare opinie. Zonderling, maar men zou hier gaan twijfelen over de macht en de invloed van de informatiemedia die normalerwijze deze openbare opinie vormen. Al wat de EEG betreft wordt nochtans voldoende in TV, radio en kranten in de "erf gezet zodat men zich vragen moet gaan stellen over de reden van de onverschilligheid van de brede volkslagen. Om hieraan te verhelpen gaat men nu de grote middelen inzatten.

De commissies van de Europese Gemeenschap hebben een aantal grote publiciteitsfirma's onder de arm genomen om „hun“ Europa, zoals waspoeder, aan de man van de straat te verkopen. Pikant détail : 350 miljoen van onze frankskes werden uitgetrokken voor het voeren van een grote campagne tijdens het eerste trimester van 1979.

Hierna krijgen de politieke partijen het woord om de propagandakampagne over te nemen tot 10 juni, de datum van de verkiezingen. En dan...

IN HET PERSPECTIEF VAN DE EUROPESE VERKIEZINGEN

Pijnlijke ervaringen.

Laten we eerlijk zijn. Alle grote redevoorzichten terzijde gelaten, wat betekent de EEG concreet voor ieder van ons ? Wie herinnert zich niet de „luchtkasteelen“ die gebouwd werden bij de oprichting van de douane unie nu twintig jaar geleden ? We gingen een Europa zonder grenzen krijgen, gedaan met de douaneprikkelen, paspoort e.a. visa problemen enz, enz. Er is helemaal niets van in huis gekomen. Er was veel erger zelfs. Het begon met de koolmijnen die best konden gesloten worden omdat petroleum een goedkopere energiebron betekende, tot de zogenaamde oliecrisis ons weer tot de realiteit bracht. Dan was het de landbouw waar men orde op zaken zou zetten. Honderdduizenden kleine boeren gingen over de kop en vandaag praat men weer over... „terug naar de natuur“. Men sprak ons over het Europa van de ruimtevaart, over Euratom, maar eigenlijk zijn dit vaten zonder bodem geworden waarin de Europese centjes verdwijnen tot glorie van en-

kele geïnteresseerden. Nu beleven we de grote operatie „Davignon“ tot reorganisatie van de staalindustrie waarbij ruim

De zware last van de Europese Gemeenschap : inflatie, werkloosheid, deficit, stakingen enz.

(Uit de Frankfurter Allgemeine D.B.R.).

25.000 mensen aan de dijk zullen worden gezet. Kortom, de werkende man die met „Europa“ gekonfronteerd werd, kan

weinig prettige herinneringen oproepen. Integendeel. De uitbouw van Europa hield gerijke tred met de toename van de werkloosheid waarbij men alleen reeds voor de negen met 7 miljoen werklozen zit. Wat de landbouwproducten betreft kan de enige conclusie zijn dat de „reorganisatie“ alleen hogere prijzen voor gevoeg had, terwijl de EEG er de voorkeur aan gaf fruit en groenten te vernietigen of de boter in het buitenland te verkopen.

En goede zaak voor wie ?

Men mag zeker niet uit het oog verliezen rond welke periode en door wie „Europa“ werd op stapel gezet. Wanneer we in de resolutie van een recente bijeenkomst van de NAVO-assembly een passage opmerken waarin de Europese staatshoofden aangeoord worden spoed te maken met de eenmaking, dan weet men hoe de zaak er voor staat. „Tout se tient“ zegt de fransman. Voor de multinationale ondernemingen is de economische integratie vanzelfsprekend een goede zaak geweest. Voor hen opende het één groot aktiefeld zonder grenzen en de mogelijkheid hun filialen uit de verschillende landen te centraliseren. Dit alles heeft de grote de kans gegeven de kleintjes op te eten. Voor de werkers betekende het een tijdelijke opgang, het meeprofiteren van het economisch wonder, kom de periode van de zo-

geheten „welvaartstaat“. De economische crisis betekent de terugloop. Het is ook dit moment dat tal van multinationale ondernemingen hebben uitgekozen om hun aktieveld naar de landen van de derde wereld over te plaatsen.

Over de hoofden heen.

Men staat verbaasd dat de EEG de gewone mens niet aanspreekt maar kan het wel anders? Vooreerst heeft de gewone man er slechts negatieve ervaringen mee opgedaan. Verder is er ook het feit dat iedereen voor zich een technokratische machine ziet opdagen die hem vreemd is, angst aanjaagt. Alles, maar ook alles, wordt er aan de top geregeld. Zaken worden beslist over de hoofden heen van nationale parlementen, eigen partijen, vakbonden e.a. sociale organisaties. Op een moment dat zoveel gesproken wordt over democratie, inspraak, vrijheid, onafhankelijkheid, volksgemeenschappen enz. zien ze dat het met en in de EEG andersom gaat. Het is zeker geen toeval dat juist tijdens de laatste jaren in alle landen de eigen nationale entiteit een grotere betekenis heeft gekregen. De eigen hoofdstad, de centrale regering, is reeds zo ver laat staan dan Brussel, Luxemburg of Straatsburg waar alles boven de hoofden heen beslist en uitgevoerd wordt. Al diegene die door een of andere beslissing getroffen werden hebben uiting gegeven van een gevoel van machteloosheid. Het vechten tegen een enorme naamloze machine waarin de kleine man meedogenloos wordt platgedrukt.

Naar een nieuwe oriëntatie.

Wie even de artikels leest of naar de toespraken luistert die in het perspectief van van Europese verkiezingen gehouden worden krijgt de indruk dat de meeste partijen er één en dezelfde visie op nahouden. Het is als een vlucht voorwaarts. Gekonfronteerd met de toenemende moeilijkheden in eigen land schijnen sommigen de oplossing van deze problemen van elders te verwachten. Niets is minder waar. De klassetegenstellingen zullen enkel een andere dimensie innemen. Het is niet in functie van de werkende mensen of van een betere arbeidersverdeling dat sommigen Europa willen herstruktureren maar om tot een grotere controle te komen van de overheidsinstanties en dit in dienst van de steeds machtiger en steeds sterker geconcentreerde financiële groepen.

De arbeidersbeweging heeft in deze strijd een grote achterstand goed te maken. De oprichting van een Europese vakverbond en de vorig jaar gehouden Europese aktie-

dag was wel een stap in de goede richting maar het blijft nog veel te veel een zaak van goede intenties. De in de verschillende landen gestelde eisen van werkdrukvermindering en voor tewerkstelling moet dringend op Europees niveau aangepakt worden. De arbeidersbeweging, vandaag meer dan ooit de eisende partij, moet een belangrijker plaats gaan innemen in het Europa van morgen.

Voor meer democratie.

Zo de Europese Economische Samenwerking een realiteit geworden is in een wereld waarin de economische ontwikke-

De verkiezingen van het Europees Parlement bij algemeen stemrecht tonen aan dat het woord „democratie“ nog al zonderling geïnterpreteerd wordt. Groot-Brittannië houdt aan zijn meerderheidsprocedure zodat enkele miljoenen kiezers in het Europees Parlement niet zullen vertegenwoordigd zijn. In de Duitse Bondsrepubliek speelt de clause der nationale verkiezingen d.w.z. dat een partij 5 pct. moet halen vooraleer aanspraak te kunnen maken op een verkozenen. Voor Frankrijk, waar een nationale lijst is voorzien, werd voor de Europese verkiezingen eveneens de formule van de minimum 5 procent ingebouwd. België heeft opnieuw een typisch systeem uitgedokterd gezien er per gemeenschap voor de kandidaten zal worden gestemd. Voor Vlaanderen (13) Wallonië (11) terwijl de Brusselaars voor de kandidaten van de taalgroep zullen kunnen stemmen die zij verkiezen. Het niet invoeren van een nationale ideologische apperentering, waardoor per gewest de stem van talrijke kiezers als overschat op de kant zal gezet worden, kan moeilijk een democratische spelregel genoemd worden.

ling steeds meer een internationale dimensie aanneemt, dan betekent dit niet dat de zaken moeten zijn zoals ze zich nu ontwikkelen. Het kan en moet een andere richting uit.

De Europese verkiezingen kunnen hierbij een element zijn om de banden en de samenwerking tussen de democratische krachten te versterken en een dam op te werpen tegen diegene voor wie Europa privaat jachtterrein is. In het memorandum over een industrieel beleid bepaalde

de Commissie in 1970 haar objectief als volgt „de hindernissen afbouwen die de vorming en ontwikkeling van de transnationale ondernemingen in de weg staan, voorts het scheppen van een „Europese ruimte“ waarin ze ongehinderd zouden kunnen ontplooiën“.

Het antwoord dat zich hier opdringt is een effectieve controle door het Europees Parlement van de Commissie en de Ministerraad. Dit betekent geenszins de overdracht van de bevoegdheden of de beperking van de werking van de nationale parlementen. Voor de werkers moet het demokratiseringproces zo zijn dat de koopkracht en de sociale veroveringen niet naar beneden maar naar boven dienen genivelleerd. Men zal er waakzaam dienen over te zijn dat de werkende bevolking, arbeiders zoals boeren uit de verschillende landen niet tegen elkaar worden uitgespeeld zoals dit nu zo dikwijls het geval is.

Europa in dienst van de vrede.

Met de oprichting van de EEG hebben sommigen steeds de bedoeling gehad de breuk in Europa en in de wereld te bestendigen. De uitlatingen in NAVO middens bevestigt dat deze er een soort economische koude oorlogsmachine inziet. De houding van uiterst rechtse krachten als Strauss, d'Estaing, Callaghan, e.a., zo het dan dat zij tot verschillende politieke middelen en landen behoren, komt dit wel bevestigen.

Ook de politiek tenoverstaan van de derde wereld is er steeds een geweest die in grote mate neo-kolonialistisch getint is. De houding inzake Zaire vanwege Frankrijk, België, Groot-Brittannië, Duitsland en... de V.S. is hier een schoon voorbeeld van.

Willen we een nieuw Europa dan moet dit een andere richting uit. De Konferentie van Helsinki voor veiligheid en samenwerking heeft het patroon uitgewerkt dat als basis zal moeten dienen. Er zal spoed moeten gemaakt worden met de wapenen troepenvermindering in Centraal Europa waarover te Wenen reeds te lang wordt gepraat. De afbraak van de bewapeningswedloop zal eindelijk op een concrete wijze moeten aangepakt waarbij de afwijzing van de neutronenbom een duidelijk voorbeeld zou zijn.

Een dergelijke politiek zou zeker de weg openen naar de vermindering van de militaire uitgaven. Vermindering die zeker de fondsen zou vrij maken die vandaag in Europa ontbreken om een politiek te voeren die beantwoordt aan de belangen van de bevolking.

A.D.S.

HISTORISCHE SCHETS

Europa speelt in 1939, op de vooravond van de oorlog, nog een belangrijke rol in de wereld, dank zij de koloniale macht van Frankrijk, Engeland en, in mindere mate, van België, Nederland e.a.

In 1945 zijn de zaken grondig veranderd. De Verenigde Staten werden een wereldmacht. Geen enkel deel van hun territorium werd door de oorlog getroffen, oorlog waarin ze slechts 300.000 manschappen verloren. (Aan de USSR kostte de oorlog 20 miljoen slachtoffers). Voor de V.S. betekende de oorlog een economische „boom“. Het bruto-nationaal produkt steeg in de Verenigde Staten gedurende de 5 oorlogsjaren van 95 naar 215 miljard dollar, dit is een verhoging van 120 pct. De V.S. bezitten twee derden van de wereldgoudreserves en de industriële produktie is er meer dan verdubbeld. Alle volkeren hangen van de V.S. af, voor voedsel, industriële produkten en technologie. Ze zijn de enigen die de atoombom bezitten.

Als enorm land, controleren de Verenigde Staten in 1945 de wereld (met uitzondering van de USSR en de Oostlanden). Dank zij verschillende leningen, in casu die van het Marshallplan (1947) laten ze de Westeuropese economie toe zich terug op te werken.

Ze verzekeren ook de militaire defensie van dit deel van het continent, dat aansluit bij het Amerikaans defensiesysteem doorheen het Atlantisch Pakt (1949). Dit defensiesysteem zal uitbreiding kennen over vele delen van de wereld, doorheen verschillende overeenkomsten. In antwoord hierop zal, in 1954, wanneer West-Duitsland tot het pakt toetreedt, in Oost-Europa het Warschaupakt opgericht worden.

Tegelijkertijd is een ander land, de U.S.S.R., een belangrijke plaats komen innemen tussen de wereldmachten. Dit is het gevolg van de onnoemlijke inspanningen en offers die door de U.S.S.R. werden gebracht in de strijd tegen het fascisme in wereldoorlog II. Voor de eerste maal in de geschiedenis staat tegenover de kapitalistische grootmachten niet alleen een concurrent, maar een tegenstrever wiens samenleving berust op een volledig tegenovergestelde socio-economische maat-

schappijvisie. De linkse machtsovername in een aantal landen van Oost-Europa en een enorme hoeveelheid van sympathie die de USSR in het Westen had weten te winnen, doet de financiële en economische machten vrezen dat de arbeidersbeweging wel eens fundamentele hervormingen zou kunnen eisen.

Het is in die periode dat de sociale zeker-

over de atoombom zal beschikken, atoombom die op bevel van President Truman als een waarschuwing aan de wereld voor het eerst werd tot ontplofing gebracht in Hiroshima op 6 augustus 1945.

De periode mag beschouwd worden als het begin van de koude oorlog en de start van de naoorlogse bewapeningswedloop. Bijdragen tot deze atmosfeer waren zeker de toespraken van Winston Churchill te Fulton over het „Ijzeren Gordijn“ en van Paul Henri Spaak in de O.V.N. in 1949 met als thema „Wij hebben angst“.

EUROPESE MUNT EEN GEVAAR ?

Het Europees muntsysteem (EMS) waarvan de oprichting met groot klaroenschal werd aangekondigd, is niet zoals voorzien op 1 januari 1979 van stapel gelopen. Onder de druk van zijn openbare opinie, ook al van de landbouwers die zich bedreigd voelden, heeft Giscard d'Estaing het voorlopig laten afweten. Geen enkele lidstaat van de EEG die principieel voor de EMS was, heeft echter definitief verzaakt.

Het EMS dat werd klaargestoomd op Frans - Duits initiatief op het Kongres te Bremen (juli 1978) werd door de Europese raad aangenomen te Brussel (4-5 december 1978). Het akkoord omvat, met uitzondering van Groot-Brittannië, dat weigerde er deel van uit te maken, alle EEG landen inbegrepen Italië en Ierland, wiens toetreding tot op het laatste ogenblik twijfelachtig was. In het EMS, zijn de munten van de deelnemende staten onderling verbonden door een „pariteitenrooster“ die weinig onafhankelijke fluctuaties toelaat, en door een gemeenschappelijke rekeneenheid ECU (European Currency Unit), gedekt door een „pot“ van het Westeuropese munten. We moeten ons niet inbeelden morgen een klinkende en waardevolle ECU in onze geldbeugel te hebben. Op dit moment staan we nog aan een abstract „papieren“ begrip, maar het moet uiteraard wel de voorloper worden van de Europese munt. Vooraf zal een EUROPEES MONETAIR FONDS moeten geschapen worden, gevuld met 25 miljard ECU's (of ongeveer

HISTORISCHE GEGEVENS.

Bij het verdrag van Parijs (18.4.1951), richten 6 landen, België, D.B.R. Frankrijk, Italië, Luxemburg en Nederland de Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal op, d.w.z. dat voor zes landen een gemeenschappelijke markt ontstaat voor kolen, schroot, gietijzer en staal (EGKS).

Bij het Verdrag van Rome (25.3.1957), wordt een economische tolunie ingesteld tussen hogervernoemde zes landen, een unie die het vrije verkeer van personen en goederen moet toelaten en de economische en sociale politiek moet harmoniseren. Ze moet ook toelaten gelijklopende douanerechten in te stellen met landen die geen deel uitmaken van de gemeenschap (EEG).

Terzelfdertijd wordt de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie (EGA) opgericht die het onderzoek in de atoomenergie moet stimuleren.

Op 8.4.1965 fusioneren de 3 executieven (EEG, EGKS, EGA).

Op 22.1.1972 wordt het Europa der negen opgericht, met de aansluiting bij de zes van : Denemarken, Groot-Brittannië en Ierland.

Op 10.12.1974 wordt door de staatshoofden beslist het Europees parlement bij algemeen stemrecht te verkiezen vanaf 1978.

heid wordt ingevoerd en het stemrecht aan de vrouwen toegekend.

Enorme delen van de U.S.S.R. zijn nog door de oorlog verwoest. Voor het Europees gedeelte van Rusland loopt de vernietiging van 70 tot 90 pct. van de onroerende goederen. De industriële produktie is in die periode gedaald tot 42 pct. Het zal in 1949 zijn dat ook U.S.S.R.

1.000 miljard B.Fr.). Hierin zal 20 pct. van de goud- en dollarreserves van de deelnemende landen worden gestort, verhoogd met een gelijkwaardig bedrag in de nationale munt. Dit bedrag is aanzienlijk en zal het Fonds toelaten een verpletterende druk uit te oefenen op de financiële en economische politiek van de West-Europese landen. Men heeft laten doorscheren dat het EMS de DOLLAR, die gewild devaleert, kan verhinderen de crisis uit de VSA te laten overwaaien. Zeker, de Amerikaanse experts trekken

STAALKRISIS

Door de Graaf Davignon, in de schoot van de E.G. Commissies Hoger Commissaris voor de Industriële ontwikkeling, werden een aantal cijfers bekend gemaakt betreffende de ontwikkeling in de Europese staalindustrie.

Hieruit moet blijken dat van 1974 tot 78 het aandeel van West-Duitsland in de staalindustrie van de EEG daalde van 34,2 pct. naar 32 pct. Frankrijk behield zijn aandeel van 17 pct. Italië noteerde een stijging van 15 naar 18 pct. Nederland en Luxemburg bleven staan op 4 pct. terwijl België zijn aandeel zag dalen van 10 tot 9 pct. Tengevolge de herstructurering daalde de tewerkstelling met 30.000 in West-Duitsland, in Frankrijk met 25.000, in Groot-Brittannië met 25 à 30.000, in Nederland van 25 naar 18.000, in Luxemburg van 23 naar 17.000 terwijl België het aantal werknemers in deze sektor zag verminderen van 68 tot 34.000 arbeiders. Alle verhoudingen in acht genomen blijkt uit deze cijfers dat ons land de zwaarste kloppen krijgt. De inschikkelijkheid van onze regering tegenover de EEG bonzen zal hier zeker niet vreemd aan zijn.

de neus eens op tegenover de ECU, gebaseerd op de goudwaarde, daar waar de ontwaarding van het goud één van hun voortdurende bedoelingen is. Ze glimlachen ook eens om het Europees Monetair Fonds, dat concurrentieel zou kunnen komen te staan tegenover het Internationaal Monetair Fonds dat ze zo goed controleren. President Carter heeft intussen laten weten dat hij niets heeft tegen een EMS. Kanselier Schmidt van zijn kant verklaarde in West-Berlijn dat het EMS niet is opgevat tegen de dollar. Westerse

Twintig jaar na de oprichting van de EEG mogen, vanaf 1 januari 1979, de reizigers binnen de EEG 7.200 fr. aan goederen (in plaats van 6.250 fr.) en vier flessen wijn in plaats van drie belastingvrij over de grenzen brengen. Zo komt de EEG commissie bekend te maken... Europa zonder grenzen heeft men dit vroeger genoemd. Voor wie?

solidariteit is voor hem de enige boodschap.

Het EMS betekent een grote stap voorwaarts in de richting van deze Westerse integratie. Sir Jeremy Morse van de Lloyds Bank verklaarde inderdaad met reden: „De monetaire coördinatie leidt tot een politieke en economische coördinatie“. Ze dwingt m.a.w., meer dan ooit in deze kristijd, de Staten ertoe afstand te doen van domeinen die essentieel zijn voor de nationale onafhankelijkheid. Deze bedreiging wordt nog versterkt omdat de sterkste munt, niet alleen feitelijk, maar ook in de „pot“ van West-Europese munten, de

Om te verhinderen dat de prijzen zouden ineenstorten werden, volgens de Europese Commissie, volgende waren uit de markt getrokken (vermiedigd) 30.000 ton bloemkolen, 23.000 ton tomaten, 60.000 ton perziken, 41 ton peren, 26.000 ton aardappelen, 16.000 ton appelsienen, 26.000 ton mandarijnen... Periode : seizoen 77-78.

Mark is van West-Duitsland. Deze vertegenwoordigt een derde van die pot (tegen minder dan een vijfde voor de Franse Frank, een tiende voor de Nederlandse Gulden, enz.). Het is de Mark die de dans zal leiden in de schoot van het EMS en van het Europese Monetair Fonds. De tendenzen kennende in de Bondsrepubliek, kan ons dit niet onverschillig laten.

Onze ongerustheid wordt nog versterkt bij de vaststelling dat de meerderheid van de Europese Assemblée, bijeen te Luxemburg, naast een beslissing van de Europese Raad, op 14 december 1978, besluiten heeft het budget van de EEG definitief af te sluiten met een verhoging van 380 miljoen rekenenheden (15,4 miljard Bfr.),

terwijl het niet in haar macht lag dit te doen. Indien de Europese Assemblée haar boekje te buiten gaat zonder de sanctie van het algemeen stemrecht, wat zal er dan gebeuren na de verkiezingen van juni 1979? „Ik geloof niet, bevestigde kanselier Schmidt, dat het verkozen parlement zich tevreden zal stellen met de eerder beperkte rechten waarover zij op dit ogenblik beschikt“. En Willy Brandt verklaarde daarop dat „het direct verkozen parlement zich voldoende gewettigd zal voelen om haar eigen rechten vast te leggen“.

Een harde strijd kondigt zich aan, waarbij de partizanen van onscheidbare zaken als nationale onafhankelijkheid, de rechten van de volkeren, en de vrede, de handen in elkaar moeten slaan.

Het aantal werklozen in de negen EEG landen bedraagt ongeveer 7 miljoen. Wat in december 1978 een gemiddelde betekend van 5,7 pct. van de actieve bevolking. Voor Ierland en België ligt dit gemiddelde aan 8,8 pct., voor Italië aan 7,4 pct., voor Denemarken aan 7,3 pct., en in Frankrijk 6,1 pct. Buiten de EEG noteert men 8,3 pct. voor Canada, en 5,9 pct. voor de Verenigde Staten. Bij de kandidaat EEG leden tellen Portugal 10 pct. en Spanje 7,7 pct. werklozen.

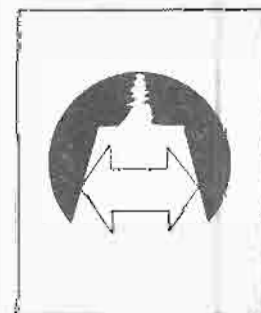
LOCKHEED... BEKENT

Deze Amerikaanse firma heeft toegezegd één miljoen dollar aan een lid van de Nederlandse koninklijke familie betaald te hebben.

In het rapport met deze bekentenis wordt de naam van het familielid niet vermeld, maar er wordt gezegd dat het iemand is die ook een belangrijke post bekleedt in de militaire aangelegenheden. Prins Bernhard had in 1976 ontslag genomen uit verschillende gouvernementsdiensten, tengevolge van de geruchten over smeergeld van Lockheed. De firma meldt nog dat er eers: gedacht was aan een vliegtuig als geschenk, uit erkenning voor bewezen diensten.

Dit laatste was echter niet uitvoerbaar in de praktijk. Daarom werd 1 miljoen dollar in vijf keer gestort op een Zwitserse bankrekening, tussen 1960 en 1962. Ook in Japan werd zo'n slordige 9,5 miljoen dollar verdeeld onder zakenlui, hoge functionarissen en partijverantwoordelijken voor „bewezen diensten“. In Italië werd door de firma ongeveer 1,5 miljoen dollar verdeeld.

Waarom is de Belgische regering toch de enige die geen uitleg vroeg over de relaties tussen Lockheed en ons land?

DE DOLLAR TEGEN EUROPA

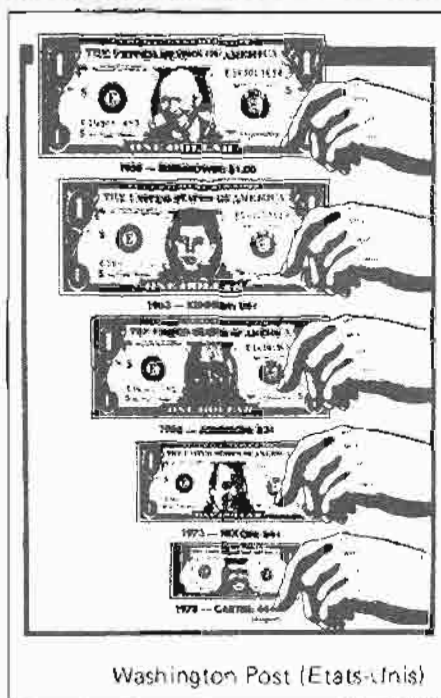
Toen president Nixon op 15 augustus 1971 aankondigde dat de dollar voortaan niet meer tegen goud kon omgewisseld worden, was dit niet enkel uit bezorgdheid voor en vrijwaring van de reserves aan goet metaal die de VSA nog hadden. Terzelfdertijd zette hij een proces met grote omvang in met als doel de Amerikaanse „big business“ toe te laten verder te gaan met het maken van grote winsten op kosten van de Atlantische partners van de VSA.

Het monetair systeem dat 27 jaar eerder (juli 1944) te Bretton Woods werd opgezet, had de dollar een uitzonderlijk privilege toegekend, door deze munt als internationale standaard te beschouwen, waaraan alle andere kapitalistische munten verbonden waren.

De akkoorden van Bretton Woods sanctioneerden de situatie die bestond na een oorlog waaruit de VSA versterkt en verrijkt tevoorschijn kwamen. Om de goederen „made in U.S.A.“ te bekomen die ze broodnodig hadden, waren de andere landen verplicht geweest hun goudreserves op te gebruiken of om kredieten te verzoeken. Noord-Amerika was niet alleen de eerste industriële grootmacht, maar ook de enige crediteur ter wereld. De Amerikaanse firma's zouden verder gaan met het veroveren van nieuwe markten en het installeren van filialen in de gehele wereld. Terzelfdertijd bevestigden de VSA hun hegemonie over de „vrije wereld“ door militaire basissen te installeren op de vijf continenten, en soms gewapenderhand tussen te komen bij de onderdrukking van populaire bevrijdingsbewegingen.

Zelfs voor een land zo rijk als Amerika, kostte deze expansie veel geld. Om het hoofd te bieden aan uitgaven die groter waren dan de inkomsten, maakte Amerika meer en meer schulden. Het is door over te gaan tot leningen dat de Amerikaanse regering deficieten opstapelde in budgetten waar de militaire uitgaven de belangrijkste post uitmaakt.

De ondernemingen financierden het grootste deel van hun investeringen met leningen. Heel de activiteit van de VSA werd meer en meer gebaseerd op schuldenlast, er werd steeds meer op krediet beroep gedaan, er werden dollars geleend die speciaal voor dat doel zonder tegen-

Washington Post (Etats-Unis)

waarde gemaakt werden. Gevolg: een voortdurende muntontwaarding, prijsstijgingen, inflatie.

De hegemonie van de dollar vergemakkelijkte de Amerikaanse expansie in de wereld. Gezien die dollar aangenomen was als internationale monetaire standaard, waren alle centrale banken verplicht zijn koers op de wisselmarkt te steunen, door hem aan de officiële koers aan te kopen. Dit liet de Verenigde Staten, met een deficitaire betalingsbalans, toe meer uit te geven dan ze ontvingen, vermits de dollars die ze uitgaven toch altijd kopers vonden.

De Amerikaanse deviezen waren omzetbaar in goud en die dollars werden gedekt door de Amerikaanse reserves van dit metaal. Deze reserves slonken door de jaren heen terwijl de engagements van de VSA stegen. De Amerikaanse deviezen bewaarden alleen hun theoretische pariteit omdat de andere landen geen omzetting in goud eisten van de 50 miljard dollar die zich in hun centrale banken hadden geaccumuleerd. Hun attitude werd bepaald door de vrees heel het systeem, gebaseerd op de hegemonie van de dollar, te ontwrichten. Het was het direct gevolg van de keuze van de regeringen van de Atlantische landen om het Amerikaans leiderschap te aanvaarden.

Het Amerikaans deficit bleef stijgen, en deze attitude werd op den duur onhoudbaar. De goudreserves van Fort Knox smolten af tot 10 miljard dollar, wat het Pentagon als „strategisch minimum“ bestempelde. Vanaf dat ogenblik veraigemeende zich de „vlucht voor de dollar“, de houders van Amerikaanse deviezen

haastten zich deze om te wisselen in meer stabiele munt en sommige centrale banken bagonnen te eisen in goud terugbetaald te worden.

Het is op dat ogenblik, om niet te moeten toegeven dat de Verenigde Staten niet in staat zijn te betalen, dat president Nixon besloot de omwisselbaarheid van de dollar op te schorten.

De ontwrichting van het internationaal monetair systeem.

Vanaf dat ogenblik, is het internationaal monetair systeem voortdurend gaan degraderen. De munten die ontkoppeld zijn van de goudstandaard, ontsnappen aan de oude dwang. Terzelfdertijd heeft de mogelijkheid die de banken verworven hebben om „geld te maken“ door krediet te verlenen, geleid tot een opzwellen van de monetaire activa. Dit staat buiten verhouding met de hoeveelheden nodig voor het regelen van commerciële transacties, wat de kwetsbaarheid van de munten en de fluctuaties van hun koers op de wisselmarkten verscherpt.

De constante waardevermindering van de dollar is daar een bewijs van. In augustus 1971 betaalde men voor 1 dollar 50 Bfr. Zes jaar later, was dat nog 35 Bfr. en, vervolgens, verminderde de waarde sneller: op 31 oktober 1978 was de dollar te Brussel slechts 27 Bfr. meer waard. Deze verlaging van de wisselkoers van de dollar stoorde de autoriteiten in Washington niet, vermits de Amerikaanse producten, gefactureerd met een munt die minder waard was, gemakkelijker hun weg vonden op de internationale markten. En, omgekeerd, vonden de buitenlandse producten moeilijker kopers op de Amerikaanse markt.

Daarenboven laat die daling, gezien de dollar de internationale munt bij uitstek gebleven is ondanks de waardevermindering, de VSA, als grote invoerders van petroleum en grondstoffen, toe hun leveranciers uit de Derde Wereld steeds minder te betalen.

Naar een monetaire catastrofe.

De daling van de dollar bracht toch steeds ergere storingen teweeg op de geldmarkten. Door het belangrijk deficit op de commerciële balans van de VSA, reizen er enorme massa's dollars - meerdere honderden miljarden - op dit ogenblik door de wereld buiten de VSA. Het stijgende wantrouwen tegenover een meer en meer in waarde dalende munt, verplicht de houders ervan de dollar uit te wisselen tegen stabilere deviezen - Duitse Mark, Zwitserse Francs, Japanse Yens - wat voortdurende monetaire verschuivingen

op de wisselmarkten teweeg brengt. Door de hegemonie van de VSA over de Westerse wereld, hebben de Japanse en Westeuropese partners zich lange tijd zo goed en zo kwaad als het ging aangepast aan die situatie. Deze tonen zich hoe langer hoe meer terughoudend, naargelang de val van de dollar liet uitschijnen dat men regelrecht naar de catastrofe ging. Zijn de Amerikaanse autoriteiten zich daar ook van bewust geworden? Werden zij getroffen door de druk die, naar het schijnt door de Bondsrepubliek en Japan werd uitgeoefend? Het is in elk geval zo dat president Carter op 1 november 1978

besloot een aantal maatregelen te nemen om de dollar te ondersteunen.

Echte remedies of lapmiddeltjes?

Het gevolg was spectaculair. De dollar registreerde meteen een indrukwekkende revaluatie die de 31 Bfr. oversteeg te Brussel. Deze stijging werd nochtans niet doorgezet en, sindsdien waren er tussenkomsten nodig van Westeuropese en Japanse banken om de dollarkoers rond de 29 Bfr. te houden.

Want eens dat het eerste enthousiasme voorbij was, moest nog de doeltreffendheid blijken van de aangekondigde maatregelen. Het plan dat door Carter beschreven wordt, voorziet weliswaar de oprichting van een interventiefonds van 30 miljard dollar. Dit is niet te verwaarlozen, maar het is niet veel in vergelijking met de om en bij de 500 miljard dollars die in de wereld rondwandelen.

Daarenboven steunt die voorgenomen actie hoofdzakelijk op de mobilisatie van in het buitenland geleende kapitalen, zo dat de ondersteuning van de Amerikaanse deviezen tenslotte niet meer op de partners, maar op de VSA zelf zal rusten, tenzij deze laatste hun politiek die ze tot nog toe voeren om de economische activiteit te stimuleren, veranderen, met andere woorden, dat ze hun expansie niet langer baseren op een massaal en systematisch teruggrijpen naar krediet. Maar, in dat geval, lopen ze veel kans opnieuw een recessie mee te maken.

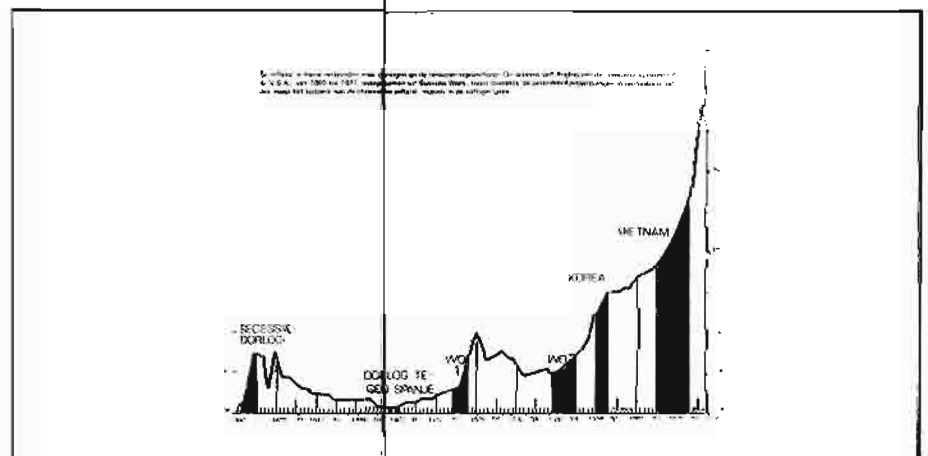
Zullen de leiders van Washington, voor deze situatie geplaatst, de dollar werkelijk verdedigen? Of zullen ze "ever terugkomen op hun politiek van „onbezorgde achteloosheid“ (benign neglect) die ze sinds jaren aannamen tegenover de daling van hun munt? Met het risico het internationaal monetair systeem nogmaals door een vloedgolf te laten overspoelen?

Pierre Joye.

**MEER KANONNEN
DAN BOTER =
INFLATIE**

Guns Over Butter Equals Inflation

Het is onder deze betekenisvolle titel dat de „Newyork Times“ schreef „Gezien hun omvang, hebben de militaire uitgaven een verpletterende invloed op heel de economie. De bovenstaande diagram uit „Newsweek“ is in dat opzicht even duidelijk: als gevolg van die duizelingwekkende verhoging van militaire uitgaven, is, in vergelijking met 1960, de koopkracht van de dollar tot slechts 48 pct teruggevallen.“

DE MOEDER EN HAAR BIJHUIZEN

Hoe de multinationale ondernemingen de handel van de derde wereld beheersen.

De „inwendige” handel bij de multinationale ondernemingen tussen de hoofdzetel (de moeder) en de bijhuizen vertegen-

woordigt meer dan 30 procent van de wereldhandel en ten minste de helft van de internationale verhandelingen der ontwikkelingslanden.

Die vaststelling van de CNUCED (commissie van de Verenigde Naties belast met de voorbereiding van de conferentie over handel en ontwikkeling) kan een idee geven van de machtige positie, die de multinationale ondernemingen in de handel en de economie van de ontwikkelingslanden innemen.

Alleszins voldoende om de draagkracht van de argumenten af te zwakken, die bij officiële ideologen nogal in de mode zijn. Daarin wordt de dreiging onderstreept, die de nieuwe landen zouden betekenen voor onze economie (nieuwe versie van „het gele gevaar” of van „het is de schuld van de Arabische petroleum”).

Een studie van de CNUCED verduidelijkt terdege hoe de transnationale maatschappijen de distributie en de commercialisatie van in- en uitvoer bij de zich ontwikkelende landen precies onder controle hebben.

Wat primaire produkten betreft (landbouw- of minerale), wordt ongeveer de volledige produktie van de ontwikkelingslanden door de bijhuizen uitgevoerd naar de moederhuizen in geïndustrialiseerde kapitalistische landen. Het doel van de multinationale ondernemingen is hier duidelijk de mogelijkheid scheppen om grondstoffen tegen een zo laag mogelijke prijs te bemachtigen. Het is geen zeldzaamheid dat een zeer beperkt aantal ondernemin-

gen de volledige produktie en verwerking van een bepaald produkt op wereldvlak in handen hebben. Zo controleren bij voorbeeld 6 maatschappijen 70 % van de wereldhandel in aluminium.

Bewerkte prijzen !

Ongeveer de helft van de totale uitvoer van afgewerkte produkten door filialen van Amerikaanse maatschappijen in ontwikkelingslanden is te herleiden tot transacties binnen de groep.

De marktverdeling tussen de moedermaatschappijen en de filialen vormt een der belangrijkste elementen van de strategie, die deze groepen aanwenden. Zo komen deze ertoe niet alleen de distributiekanaalen van de uitvoer der ontwikkelingslanden te controleren, maar zelfs de uitbreiding van de produktie en de verwerking van de grondstoffen komen zo onder hun controle.

Het is de groep die het produktieniveau, de aard van de produktie en zelfs de verwerkingsgraad, die van de onderneming een bepaald filiaal moet bereiken, beheerst en bepaalt. De groep beslist welk deel van de onderneming zal uitvoeren of invoeren en welk produkt, van welke oorsprong of met welke bestemming.

De prijzen worden door de groep vastgelegd, op een erg gecentraliseerde wijze, vooral voor transacties tussen filialen en de moedermaatschappij. Die prijzen kunnen gemanipuleerd worden om winsten naar het buitenland over te hevelen en ook om invoer of uitvoer aan te moedigen of af te remmen.

Die prijzenmanipulaties kunnen niet

alleen de handelstoestand wijzigen, maar zelfs de industriële structuur van het betrokken land veranderen. Zo kan men een filiaal op slinkse wijze bijstaan door de invoer tegen lage prijzen te factureren gedurende een periode, om lokale concurrenten uit te schakelen of gewoon om de markt voor hen af te sluiten.

De studie van de CNUCED toont tevens aan dat de rol van de multinationals er niet zo vaak in bestaat de industriële activiteit te stimuleren of te creëren, maar wel in het veroveren van de controle over die activiteiten. Die verovering of opsloping van activiteiten door de multinationals wordt zelfs aangewend als middel om de groep in een land binnen te werken. Een studie over 396 multinationale ondernemingen toont aan dat bijna 60 procent van de 2.900 filialen in ontwikkelingslanden opgericht werden door middel van activiteitscontrole en niet langs investeringen om.

Aan de andere kant berust de machtspositie van heel wat multinationals, vooral in de voedingsnijverheid, op het exploiteren van een zeer groot aantal merken, die de indruk moeten scheppen van concurrentie. Zo beschikt Unilever over meer dan 10.000 geregistreerde merken in de hele wereld.

Herontwikkeling.

Die overheersing van de derde wereldlanden door multinationale ondernemingen, die plundering (daarop komt het neer) laat de kapitalistische landen toe hun crisistoestand gedeeltelijk op de derde wereld af te wentelen (1).

(1) Economisch en politiek dossier van juli augustus 1978.

Door zich opnieuw te ontwikkelen zoeken de multinationals in de ontwikkelingslanden nieuwe afzetgebieden voor hun kapitalen en producten.

Die werkwijze leidt alleen tot een versterking van hun overwicht in die landen, zonder ook maar een weinig verandering te brengen in de problemen van de derde wereld. Wanneer een multinational zich daar vestigt, met ontmanteling van pro-

ductie-eenheden in kapitalistische landen en afschaffing van werkgelegenheid als gevolg, doet de groep dat ten koste van lokale activiteiten in de betrokken nieuwe landen, met eliminatie van kleine producenten of ambachtsslui, met vernietiging van de vroegere structuren.

Zo duiken in de cijfers de resultaten op van de politiek: de kloof tussen de derde wereldlanden met een zwak inkomen en

de ontwikkelde kapitalistische landen verwijdt.

In de landen waar het nationaal produkt per inwoner 160 dollars bedraagt, steeg het met 1,4 procent in een periode van 1965 tot 1974; in de landen waar dat produkt 6.110 dollars bedraagt, steeg het met 4 procent, over dezelfde periode gemeten.

Cecile Roudier.

DE RIJKEN EN DE HULP AAN DE DERDE WERELD

De belovers van mool weer.

De meerderheid van de geïndustrialiseerde landen geeft minder dan één derde van de aan de arme landen beloofde hulp tijdens de „Noord-Zuid“ conferentie vorig jaar in Parijs. Dit komt tot uiting in een rapport van de UNCTAD (United Nations Conference about Trade And Development). De „Noord-Zuid“-conferentie stelde de geïndustrialiseerde landen voor ten minste 1 procent van de aanwas van hun BNP (Bruto Nationaal Product) aan ontwikkelingshulp te besteden. Op dit ogenblik bereikt deze hulp slechts 0,29 procent. West-Duitsland geeft 0,20 procent, tegen 0,21 procent voor Japan en slechts 0,10 procent voor de Verenigde Staten. Alleen Nederland, Noorwegen en Zweden geven meer dan 1 procent van de aanwas van hun B.N.P.

Volgens deze studie, die werd gemaakt ter voorbereiding van de plenaire zitting van de UNCTAD, volgend jaar te Manilla, zal het speciaal programma voor één miljard dollars - door de geïndustrialiseerde landen goedgekeurd, tijdens de Parijse

Enkele cijfers :

Percentage van de aanwas van het BNP, volgens de Unctad in 1971 uitgetrokken voor de derde wereld.

Australië	: 0,40 %
Oostenrijk	: 0,33 %
België	: 0,43 %
Finland	: 0,20 %
B.R.D.	: 0,20 %
Japan	: 0,21 %
Nieuw-Zeeland	: 0,07 %
Zweden	: 1,27 %
Ver. Staten	: 0,10 %

Groot-Brittannië	: 0,35 %
Canada	: 0,59 %
Denemarken	: 0,74 %
Frankrijk	: 0,61 %
Italië	: 0,01 %
Nederland	: 1 %
Noorwegen	: 1,10 %
Zwitserland	: 0,23 %

conferentie in de verband met internationale economische samenwerking - slechts een heel klein deeltje van die fondsen krijgen, dit en zelfs volgend jaar. Inderdaad, de hulp door de V.S. en de E.E.G. (76 procent van het totaal budget) zal blijkbaar eind 1980 nog niet gestort zijn.

De UNO stelt de landen voor 0,7 procent voor hun globaal BNP uit te trekken voor ontwikkelingslanden. Bereikten dit objectief: Zweden, 0,99 procent; Nederland,

0,84 procent; Noorwegen 0,82 procent. De prestaties van de drie grootste industrielanden waren bijzonder slecht: B.R.D.: 0,26 procent, Japan: 0,21 procent en V.S.: 0,22 procent.

Volgens de Unctad steeg de collectieve schuld van 94 ontwikkelingslanden van 71,7 miljard dollar (1971) naar 216,6 miljard (1976) of 22 procent per jaar. De private schuld steeg van 5,3 miljard (71) naar 53,8 miljard (76) of een stijging van 47 procent per jaar.

TER OVERWEGING :

Sinds het einde van de koude oorlog en het begin van wat men „de détente“ noemt en ondanks de niet te miskennen inspanningen op het vlak van de ontwapeningsbesprekingen, is de bewapeningswedloop blijven verder gaan.

Sinds 1963 stegen de werelduitgaven aan wapens met 40 procent, om nu de 400 miljard dollar te bereiken. De troepenmachten zijn gestegen met 30 procent, zodat er meer dan zes en twintig miljoen mannen onder de wapens zijn.

Meer dan vijftig landen produceren zware wapens.

Er waren in 1963 ongeveer vierduizend kernkoppen, haer veelheid voldoende om miljoenen mensen te doden.

Vandaag zijn er tienduizenden kernkoppen, velen ingeschakeld op steeds meer preciese en steeds verder dragende raketten. Dit arsenaal vertegenwoordigt ongeveer een miljoen keer de kracht van de bom van Hiroshima. Met andere woorden „een Hiroshima“ per vijftigduizend inwoners van onze planeet !!

Het aantal nucleaire duikboten is gestegen van twaalf tot tweehonderd vijftig. Het deel van de derde wereldlanden in de militaire uitgaven is in 15 jaar gestegen van 4 procent tot 16 procent.

Deze onrustwekkende cijfers, die we in steeds breder kring moeten bekend maken, blijven nog verder toenemen.

Is het nu niet tijd om, vooreerst het te laat is, diegenen ter verantwoording te roepen die door hun verantwoordelijkheid of hun onverschilligheid de bewapeningsdynamiek op gang houden ?

VISIE OP ONTWIKKELING EN ONTWIKKELINGSSAMENWERKING

Onderontwikkeling, hoe komt dat ? Onderontwikkeling is een actief proces. Honderden jaren werden de koloniën beroofd van hun rijkdommen door de landen die zich nu „ontwikkeld“ noemen en dat proces duurt nog steeds op beschrijvende wijze voort. Daarbij komt onderontwikkeling niet alleen in de zgn. Derde Wereld voor, maar ook in „ontwikkelde“ landen. Honger, slecht onderwijs, chronische ziekten en werkloosheid komen altijd voor in een competitief economisch systeem waarin men voortdurend vals speelt tegen de zwakkeren. Die negatieve uitwassen zijn de symptomen, niet de oorzaken van onderontwikkeling. Ze zijn de onontkoombare nevenverschijnselen van het kapitalisme.

Andere beschavingen waren de Westeuropese ver vooruit toen de kolonisatie begon. Maar ze werden op een wreedaardige manier vernietigd en aan de rand van de „beschaaftde“ wereld geplaatst, terwijl West-Europa en nu ook de Verenigde Staten het centrum uitmaken (het centrum-periferie verschijnsel). Veel „arme“ landen zijn schatrijk aan grondstoffen (denk maar aan Zaïre), maar die worden beheerst door machtige bedrijven uit het Westen : de multinationals. Omwille van het eigen economisch belang staan de westerse regeringen gunstig tegenover de M.N.O.-activiteiten. Zolang de goederenstroom van de boer, de mijnwerker... in de ontwikkelingslanden naar de uitvoerhavens blijft gaan zit alles snor. De inheemse elite aldaar, die er een Europese levenswijze op na houdt, pikt een deel van de meerwaarde mee en wordt stinkend rijk. Kwestie van een zoethoudertje. Intussen worden de grondstoffen naar de industrielanden getransporteerd om er eindprodukten van te maken, die dan hun weg vinden over alle delen van de wereld

en voor de ontwikkelingslanden betekenen deze produkten dan *ontwikkeling*. Voor grote aantallen arbeiders in het Westen brengt dit hoge lonen met zich mee, zodat ze in overvloed kunnen genieten van auto's, huizen en kleuren-tv's, al of niet op afbetaling. Materiële welvaart, geestelijk on-welzijn ! Doch de massa's in de industrielanden profiteren lang niet het meest van dit systeem. De ware profiteurs zijn de directeuren en aandeelhouders van de M.N.O.'s. Met immense kapitaalreserves en deskundigheid beheersen ze het grootste deel van de economie. Als de buit binnen is hebben ze maar één zorg : hoe kunnen we de buit weer investeren zodat we er maximale winst uit halen. Met goede voorzorgen tegen naasting valt de keuze vaak op een ontwikkelingsland. En zo is de onderontwikkelingscirkel rond. Het proces berust op oorzaak en gevolg, op overdracht van rijkdom en macht.

Naar echte ontwikkeling.

Desalniettemin kan het proces stopgezet en omgedraaid worden. Structuren moeten doorbroken worden. Dat betekent verzet tegen machtige groepen in ontwikkelde en onderontwikkelde landen. De weelde die ze bijeengaren moet ontworsteld worden aan aandeelhouders, directeuren, bankiers, juristen, generaals en worden herverdeeld onder het volk, het eerste en belangrijkste potentieel van elk land (en niet de grondstoffen of de brains). Het begrip „groei“ moet vervangen worden door het welzijnsbegrip, het economisch nut door het maatschappelijk nut. Er dient een verantwoord gebruik te komen van de hulpbronnen, de wapenindustrie afgebouwd. Het heilig kalf van de nationale soevereiniteit is verwerpelijk. Zij is er voor verantwoordelijk dat steeds

een ontsnappingsklausule wordt ingebouwd bij internationale afspraken met ontwikkelingslanden. Wat dient het zelfbeschikkingsrecht der volkeren gerespecteerd, d.w.z. dat men de bevolking de macht in handen geeft en deze niet overdraagt aan een kleine groep. Dit is een proces dat per definitie van binnenuit en van onderaf moet plaatsvinden, van en door het volk, met garantie voor permanente controle : Cuba, Algerije, Noord-Viëtnam, Tanzania, Rwanda... Hun verwezenlijkingen zijn overal te bereiken, aangepast aan de konkrete noden, gebruiken en gewoonten van elk land en volk en kaderend in een zgn. gedecentraliseerde planitaire soevereiniteit. Konkreet wil dit zeggen dat het criterium niet is : „het is goed of slecht voor ons land“, maar wel : „het is goed of slecht voor de mensheid“. We kijken dus buiten onze grenzen, maar we laten ook binnen onze eigen grenzen kijken. Geciteerde landen hebben da' ook een nieuwe opvatting over „democratie“ de wereld ingestuurd, nl. de vrijheid van het individu doen passen in het groepsbelang. In zo'n soort samenleving hebben vrouwen en mannen gelijke rechten en plichten en gelijke kansen : streven naar volledige werkgelegenheid, niet alleen voor produktieverhoging en meerwaarde, maar ook als middel van sociale controle, inkomensverdeling... Verder voorrang aan nuttig werk voor de gemeenschap en fabricage van noodzakelijke goederen, geen luxe-goederen en waar mogelijk een politiek van zelfvoorziening en kollektieve self-reliance. Daarbij, een nieuwe opvatting over onderwijs waarbij arbeiders studeren en academici handwerk verrichten...

In één woord :

ontwikkeling is een gelijkere verdeling van MACHT over de mensen : economie,

politiek, gezondheidszorg, onderwijs... Een herverdeling van macht, zowel hier als ginds, ten voordele van *alle* verdrukten, kans-armen...

Onze solidariteit.

Wij hebben dus als eerste verantwoordelijkheid om de mechanismen van verdrukking binnen „het centrum“ bloot te leggen en om te vormen.

Alle kansen tot bewustwording omtrent fundamentele tegenstellingen moeten aangegrepen worden, vertrekkend van die verdrukkingssituaties waarvoor de mensen nog gevoelig blijken te zijn, door het ontmaskeren van het konfliktop-basis. Aldus kan een basisbeweging tot stand komen, lopend van leefmilieu over gezondheidszorg naar Derde-Wereldbewegingen en vredesorganisaties, hier zowel als in de ontwikkelingslanden zelf. Inderdaad, zoals bij ons de arbeidersbeweging, een sociale beweging vanuit de verdrukten, een tegenkracht heeft kunnen ontwikkelen, zo zal een sociale beweging in de periferie nieuwe perspectieven bieden. In konfrontatie met deze nieuwe beweging, zal de arbeidersbeweging hier en in

de periferie uit haar huidige impasse geschud worden, want bij gebrek aan identificatie en solidariteit met de neger en de india dreigt de syndikale beweging in het centrum een instrument te worden van de burgerij, verstikkend in hun eigen protectionisme en bescherming van de werkgelegenheid in afgeschreven sectoren.

Deze nieuwe sociale beweging is duidelijk in wording en vertoont een aantal kenmerken die bemoedigende perspectieven bieden. Ze is niet centraal georganiseerd maar wel sterk kleinschalig en vertoont geen strakke hiërarchische opbouw met sterke leiders. Er is een vruchtbaar bevragen van elkaar om te komen tot vormen van zelfbeheer binnen hun eigen structuren. Verder is er een duidelijke evolutie dat mensen van randgroepen in het centrum en van het volk in de periferie meer en meer de kracht opbrengen om zich te verzetten tegen verdrukking en uitbuiting, mensen die de individuele promotie weigeren en kiezen om hun klasse voor te bereiden op een kollektieve bevrijding, naast mensen uit de burgerij die weigeren om nog verder mee te doen met de heersende elite.

Enkel vanuit bewegingen waarin mensen tot solidair omgaan met verdrukten en tot bevrijdingswerk gevormd worden, ontstaat de mogelijkheid bruggen te slaan naar verdrukte groepen elders in de wereld, evenals bij ons hier. Dit is het enig alternatief voor reële ontwikkelings-samenwerking. Onze persoonlijke betrokkenheid ligt hierin ons te engageren met en voor de verdrukten.

Echte solidariteit komt tot stand daar waar groepen van deze nieuwe sociale basisbeweging zich met elkaar in verbinding stellen en elkaar als partners erkennen. Een netwerk wat alle betrokken groepen en bewegingen toelaat hun doel en strategie te bepalen in komplementariteit met de anderen, waardoor permanente uitwisseling gebeurd van informatie en van middelen tussen al diegenen die werken aan de basis, aan het sociaal experiment, aan de maatschappelijke ontvoogding. Een machtsstrategie naar de machtshouders dringt zich op, meer subversieve, doeltreffende arbeid wordt noodzakelijk.

P. Keymeulen.

IS HET U BEKEND ... ?

Is het U bekend dat de Universele Rekening, dat is de zichtrekening van de ASLK, enkele héél speciale voordelen biedt ?

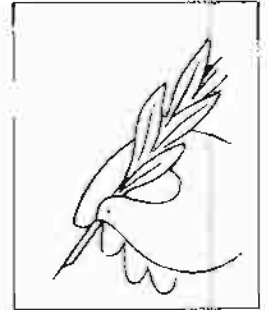
Als U echt niet weet welke die voordelen zijn, dan moet U beslist in de eerstvolgende dagen even aanlopen bij uw ASLK-agentschap.

IN UW EIGEN BELANG

ALGEMENE SPAAR- EN LIJFRENTEKAS

HET JAAR VAN HET KIND

1979 werd - dat weer U zo ondertussen wellicht wel - door de U.N.O. uitgeroepen tot „Jaar van het Kind“. De Verenigde Naties hebben deze beslissing genomen teneinde de autoriteiten en de publieke opinie attent te maken op de noden en de behoeften der kinderen en om - aldus - de verwezenlijking van alle concrete maatregelen ten voordele van de kinderen mogelijk te maken.

Het is vanzelfsprekend dat wij ons om dit initiatief verheugen, al zijn wij toch ook een beetje sceptisch.

Onze vreugde.

Het volstaat rondom ons te kijken om vast te stellen dat wij in een uitermate kind-onvriendelijke maatschappij leven. Uiterlijke verschijnselen - als daar zijn : de pollutie, de prioritaire koning-auto, het gebrek aan speelplaatsen en kindertehuizen - spreken reeds voor zichzelf. Maar er is meer : de criminele en zo slecht aangepakte kindermishandeling, de onmenselijke kindertehuizen, het onderscheid tussen zogezegd wettelijke en zogezegd natuurlijke kinderen, de moeilijke adoptiewetgeving, de bestaande wetten in verband met abortus, de onvoldoende bescherming van (aanstaande en jonge) moeders, de manke en onvoldoende structuren voor crèches en voor- en naschoolse bewaking, enz. En dan spreken we nog niet van het systeem-bestendigend onderwijs of van de opvoeding waar kinderen voornamelijk plichten maar zo weinig rechten kennen.

Ook als we over de grenzen kijken, is het Uno-initiatief ons reden tot vreugde. Men vergeet al te dikwijls dat in de wereld nog 350 miljoen kinderen honger lijden en niet genieten van een elementaire gezondheidszorg of onderwijs ; dat nog steeds 42 miljoen kinderen tussen 5 en 15 jaar verplicht zijn te werken en dit alleen maar

om te kunnen overleven ! Maar ook : hoe niet denken aan de kinderen die in de Palestijnse vluchtelingenkampen geboren worden (en veelal sterven), aan de 60.000 Chileense kinderen waarvan de ouders vermoord zijn of ...verdwenen, aan de 1.200.000 Vietnamese wezen, aan de Zuidafrikaanse kinderen honderdmaal in hun menszijn, hun kindzijn vernederd. Voor ons zijn dit allemaal redenen om in dit jaar van het kind onze strijd nog meer

Uit gegevens van de Unesco blijkt dat van de 373 miljoen kinderen die onderwijs moeten genieten er slechts 115 miljoen werkelijk naar de school gaan. Meer dan 40 landen zitten nog zonder wet inzake verplicht onderwijs.

kracht bij te zetten, om onze actieve solidariteit nog te versterken met al de volkeren die strijden tegen verknechting en plundering van hun eigen grondstoffen. Voor ons is dit een aansporing om onze strijd voor een rechtvaardige maatschappij steeds verder door te voeren - een rechtvaardige maatschappij die de vrede mogelijk zal maken.

Ons scepticisme en (nochtans) ook onze hoop.

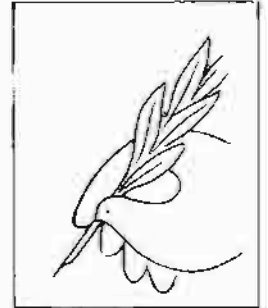
Ondanks dit alles - of beter juist daarom - zijn wij sceptisch. Het is duidelijk dat de regeringen en leidende instanties die voor dit systeem verantwoordelijk zijn en het in stand houden, zeer weinig effectiefs aan deze situatie veranderen zullen of willen. De situatie van de kinderen is niet zomaar wat ze is maar vindt haar oorsprong in de structuren van de maatschappij zelf. Deze situatie grondig veranderen betekent dan ook de structuren van de maatschappij zelf veranderen : ze niet

langer op basis van winst en profijt, voor enkelen stoelen, maar wel op het welzijn en het nut van en voor ALLE leden van de gemeenschap. Alle veranderingen, verbeteringen die ondertussen gebeuren, zijn, inderdaad, slechts verbeteringen. Wat niet wil zeggen dat wij voor deze verbeteringen niet vechten moeten : elke verbetering is een (soms kleine, soms grotere) stap. Het maakt deel uit van de bewustwording, van de strijd voor een rechtvaardige maatschappij. Ons scepticisme ligt hier niet in, wel in het feit dat diezelfde die verantwoordelijk zijn voor deze situatie NU, DIT JAAR, het hoge woord maar weer eens gaan voeren, over de kinderen zullen spreken, praten, redevoeringen houden. Dit gebruiken om weer eens het woord te voeren, weer eens de kinderen gebruiken.

Het is aan ons - aan alle mensen -, en dit is onze hoop de redevoeringen en het gepraat te doorprikken, daadwerkelijk maatregelen en verbeteringen te eisen, een grondige aanpak van het probleem van de kinderen in onze maatschappij voorop te stellen. PAS DAN ZAL HET JAAR VAN HET KIND werkelijk een jaar zijn dat ten goede komt aan het kind, aan alle kinderen - dit is ook, aan alle mensen.

Ch. De Smet.

DE HONDEN VAN DE OORLOG

In de 7de eeuw voor Christus dacht er geen mens aan het begrip „huurling“ te preciseren, alhoewel dit beroep ontstaan is in die tijd, om precies te zijn, onder de dynastie van de Saïeten, de 26ste van het Oude Egypte. Later waren er huurlingen in het Romeinse keizerrijk, in de Middeleeuwen, in de legers van de Europese staten... En vandaag zijn ze er nog steeds, de huurlingen van velerlei slag en pluimage : de Belg Schramme, die met zijn bende „opereerde“ in Guinea ; de Zuidafrikaanse kolonel Mike Hoare, die Kongo als werkterrein had ; en daar opgevolgd werd door kolonel John Peters ; de Fransman Bob Denard, misschien de gekendste vertegenwoordiger van het „heroep“ ; de Duitser Rolf Steiner, die zowat overal zijn SS-ervaringen in het moorden en branden heeft verkocht, terwille van „de goede zaak“... Met zijn roman „De honden van de oorlog“, uitdrukking, die aan Shakespeare ontleend is om de huurlingen aan te duiden, heeft Frederick Forsyth dit rijtje met een nieuwe huurling-held aangevuld, nl. een zekere Carlo Shannon bijgenaamd „De kat“. De roman is al lang niet meer aan zijn eerste druk toe, maar met de gebeurtenissen en de huurlingen-affaire in Angola, Benin en Rhodesië, werd hij op slag een bestseller.

De auteur is een meester van de suspense „naar het leven getekend“. Er zijn romans, die als scenario dienden voor werkelijke misdaden ; „De honden van de oorlog“ behoort blijkbaar tot die soort. In tegenstelling echter tot de politieroman, die meestal slecht afloopt, kent hij een happy-end. „De kat“, Carlo Shannon, staat eerst onder het bevel van Mike Hoare, gaat dan over naar Denard, dan naar Schramme. Het beeld van deze ingebeelde huurling is gemakkelijk te tekenen met enkele realistische trekken : kunnen doden met gelijk welk wapen er ook met de blote hand, be-

dekt zijn met even merkwaardige als schilderachtige littekens, wreed zijn, doch met een „edel en gevoelig“ hart.

De voorstelling van deze roman op de flap is wel treffend : „Je glijdt de duister in van de Afrikaanse nacht, een „Schmeisser“ geklemd in je hand, je rug gebogen onder het gewicht van granaten en bazooka-onderdelen. Kogels fluiten je om de oren. Het is tijd ; tijd om de honden van de oorlog los te laten. De derde roman van Frederick Forsyth speelt zich af in de woeste wereld van de huurlingen, de laatste vrije mensen van de 20ste eeuw...“.

Wie ingaat op deze uitnodiging wordt getuige van een vreemde geschiedenis, die zich afspeelt in de ingebeelde Afrikaanse republiek Zangaro. Een Engelse maatschappij ontdekt toevallig, dat dit land beschikt over een enorme reserve aan platina-erts van het rijkste gehalte. Wat te doen ? De pogingen om een handelsakkoord af te sluiten stuiten op het „niet“ van Kimba, het staatshoofd van Zangaro. De man laat zich zelfs niet omkopen. Hij is een tiran, een despoot. Erger nog, hij sympatiseert met de kommunisten. Zijn raadgevers zijn opgeleid te Moskou en te Peking. Om vreemde deviezen te bemachtigen verkoopt hij al de vis aan de Russische sloepen, die eigenlijk vermomde spionageschepen zijn. Een „rode agent“ nestelt zich in het presidentieel paleis en Kimba wordt ertoe overgehaald een Russische prospectieploeg naar Zangaro uit te nodigen. Voor Manson, de chef van de Engelsi mijnonderneming, schijnt het spel verloren. Maar hier, op het beslissende moment, komt „De kat“ op de kop. De huurling, die Forsyth ons afschildert verschilt wel zeer van die uit de tijd van de Saïeten. Hij houdt er een eigen mening op na. Over zijn „stiel“ ; over het leven en de dood. Want huurlingen zijn immers de enige vrije mensen, die er nog bestaan.

En het is niet oz, dat ze zomaar schieten op al, wie hen wordt aangewezen. Tenminste, zo beweert „De kat“, precies nadat hij, enkele bladzijden daarvoor zijn instructies gekregen heeft over wie hij in Zangaro te doden heeft.

Wat dan ook prompt gebeurt. Mits een kleine tegenprestatie van 100.000 pond natuurlijk. De huurlingen vallen aan, doden we ze doden en branden wat ze branden kunnen. Enkel nadat elke tegenstand, de „rode agent“ inclusief, door hun bazooka's is weggeblazen, genieten ze van een - trouwens welverdiende - rust in het presidentieel paleis. Die bazookas heeft Shannon weten op te scharrelen in een socialistisch land. Want, zoals we allen weten, is de wapenverkoop in de Westerse democratieën zo streng gecontroleerd dat er daar gewoon niet aan te geraken is. De nieuwe regeringschef, de man van Manson, doet zijn intrade. Hij heeft reeds het verdrag getekend, dat zijn Engelse beschermheren het exclusief recht verleent tot ontginning van de platinamijnen. Hier zou de geschiedenis kunnen eindigen, - zoals het trouwens in werkelijkheid gebeurt. Forsyth heeft echter voor een coup de théâtre gezorgd : „de kat“ schiet de marionettenpresident neer en maakt bekend, dat de macht wordt overgenomen door een „Comité van nationaal welzijn“, waarin alle volkeren van Zangaro vertegenwoordigd zijn. „Want, op 2 jaar tijd heb ik een miljoen kinderen van honger zien omkomen“. - zegt hij, - „alleen maar opdat mensen van het slag van Manson hun reuzewinsten zouden kunnen blijven opstrijken“. We zouden ons in Sherwood Forest kunnen wanen, ten tijde van Robin Hood. Of misschien is het wel zo, dat sommigen de huurlingen als moderne Robin Hoods willen voorstellen, teneinde hun misdaden en die van hun opdrachtgevers te verdoezelen... Jan Van Calsteren.

VREDE - IN - AKTIE

NATIONALE AKTIVITEITEN

ANTWERPEN

De Vereniging België-Viëtnam organiseerde een interessante Perskonferentie met Zuster Françoise Vermeersch uit Parijs. In het raam van haar solidariteitsakties met Zuidelijk Afrika organiseerde BOA in de UIA te Antwerpen een Nationale Konferentie met als thema „Vrouwen in het verzet“. Onder de aanwezigen merkten we Volksvertegenwoordiger W. De Meester ; M. Van Hemeldonck, Nelly Maes, Rita Jolie e.a. verantwoordelijken van vrouwenorganisaties. Chantal De Smet verleende, namens de vzw Vrede, haar medewerking aan dit initiatief. Te Gent organiseerde Vrede vzw, in samenwerking met Boa, in de zaal Vooruit een solidariteitsavond ten voordele van de volkeren van Zuid Afrika.

ANTWERPEN

Internationale Vrouwendag : zondag 18 maart om 14 u. in de zaal Flicker-Ik, Consciensestraat 46, Antwerpen met medewerking van de Chileense en Turkse vrouwen. Attracties. Er is kinderoppas voorzien. Ingericht door de Vrouwenvereniging voor Vrede en Welvaart in samenwerking met andere organisaties o.w. Vrede vzw.

OOSTENDE

Dinsdag 13 maart om 20.15 u. Konferentiezaal Stadhuis.
„Cuba vandaag“ reisindrukken en film. Ingericht door VREDE met Centrum B. Claessens, Kultuuroppbouw, Pax Christi.

SINT NIKLAAS

Deze Wase aktiegroep is één van de groepen

die zich bezighoudt rond de solidariteit met de Amerikaanse Indianen. Zij werken op verschillende vlakken, zowel informatief als met daadwerkelijke steun aan groepen en individuen. Er wordt geprobeerd maandelijks financiële steun te verlenen aan Indiaanse projecten. Er bestaat een „peterschap“ voor individuen.

Het is belangrijk en noodzakelijk volgens WAIA een spreekbuis te zijn voor de Indianen, omdat onderdrukking dit hen zelf onmogelijk maakt. Het is ook boeiend om de indianen (hier gereduceerd tot Westernfiguranten) en hun cultuur beter te leren kennen, omdat we wellicht veel van hun beschaving kunnen leren. Alle informatie over de groep en de

lopende projecten is beschikbaar op onderstaand adres.

INTERNATIONALE AKTIVITEITEN

Te Brussel vergaderde onder voorzitterschap van SEAN McBRIDE, Nobelprijs van de Vrede, de Internationale Onderzoekskommissie tegen de misdaden van racisme en apartheid. Vertegenwoordigers van alle „frontstaten“ afgevaardigden van organisaties, parlementsleden, e.a. personaliteiten uit verschillende landen namen aan deze bijeenkomst deel.

De onderzoekskommissie heeft niet tot doel zich als een tribunaal op te werpen maar alle mogelijke informatie te verzamelen en aan de O.V.N. over te maken. André De Smet vertegenwoordigde de vzw Vrede op deze bijeenkomst.

Te Berlijn had een Buitengewone zitting plaats van de Wereldvredeeraad. Namen de vzw VREDE namen Michel Tanret en Ernst Gölcher aan de werkzaamheden deel. Onze Franstalige vrienden waren vertegenwoordigd door Jean Dubosch, Joseph Gerard en Kanunnik R. Goor.

Te Brussel ging een vergadering door van de Europese Jong Socialisten. Thema van deze bijeenkomst was de rol van de multinationale ondernemingen in Europa en de uitbreiding van de democratisch rechten in het geheel van de Europese landen.

IMAVO maakt ons bekend nog een aantal exemplaren terbeschikking te hebben van het uitzonderlijk werk van Prof. J. Dhondt. „De geschiedenis van de socialistische arbeidersbeweging“ (522 bladzijden, ingenonden, geïllustreerd). Prijs : 500 fr.. Te bekomen door storting op Prk. 001-0579148-37 van Imavo - Brussel.

**INTERNATIONALE BETOGING
TEGEN HET BERUFSVERBOT :
BONN, 31 MAART !**

Sedert 1972 wordt in de Bondsrepubliek Duitsland het dekreet toegepast waarbij „radikalen“ uit de openbare dienst worden geweerd. Beter bekend onder de benaming „Berufsverbot“ is dit het middel dat door het Westduitse establishment werd uitgedoekt om kritische en dus potentieel lastige elementen de mond te snoeren. Van meer dan een miljoen burgers werd op basis van politieke dossiers, aangelegd door de „Verfassungsschutz“ (staatsveiligheid), verhoren afgunomen die in meer dan 4.000 gevallen hebben geleid tot het verbod een betrekking uit te oefenen in de openbare dienst. Even erg als de gevolgen voor de getroffen en is het alom heersende klimaat van schrik en wantrouwen, dat door dergelijke nakensjacht werd in het leven geroepen. Wie zijn deze radikalen, die het de staat zo lastig maken, dat deze zich gedwongen voelt ove. te gaan tot een maatregel die een regelrechte overtreding betekent van art. 3, § 3 van de Westduitse grondwet, die vrijheid van opinie garandeert aan iedere staatsburger ? Uit de dossiers in het bezit van de Komitees, die binnen en buiten de B.R.D. tegen het Berufsverbot strijden, blijkt dat de ministerpresidenten van de deelstaten een nogal eenzijdige opvatting hebben over „radikalisme“. Een vijand van de gevestigde staatsordening is blijkbaar niet wie openlijk militeert in en voor de N.P.D. (neo-nazistische partij), de HIAC (vereniging van ex-Waffen - SS) of andere soortgelijke organisaties. Vijanden van de gevestigde staatsordening zijn wel diegenen die destijds opgeroepen hebben tegen de volkerenmoord in Vietnam, dienstweigeraars, tegenstanders van de neutronbom, leden van een anti-Berufsverbote-komitee, zij die tijdens hun studententijd in een links-politieke werkgroep actief waren en vooral zij die lid zijn van de legale Duitse Kommunistische Partij. Ondanks de berichten over de intentie van vnl. sociaal democraten, om de toepassing van het dekreet te liberaliseren, is hiervan in de werkelijkheid weinig te merken. Integendeel ! Men gaat lustig door op dezelfde basis, volgens dezelfde criteria, mensen uit de openbare dienst te weren. De liberalisering waarover reeds in september van vorig jaar zoveel sprake was, wordt in de kommunikatiedia, ook in de Belgische, opgeschroefd en voorgesteld alsof het einde van de Berufsverbote-praktijk in het zicht zou zijn.

Ondertussen wordt het vermoeden met de dag groter dat, althans bij een aantal onder de Westduitse prominenten, de publieke stellingname tegen het BV niet zozeer ingegeven is door een reële bezorgdheid het BV te zien verdwijnen dan wel door taktische overweging met het doel de toenemende oppositie tegen het dekreet op te vangen en te neutraliseren. De Duitse komitees tegen de BV die dit dreigend gevaar reeds vroeg hebben onderkend, roepen daarom op tot grotere waakzaamheid en tot opvoeren van de

aktie's. Aan de buitenlandse komitees werd o.a. gevraagd campagne te voeren om zo massaal mogelijk aanwezig te zijn op de internationale betoging tegen de Berufsverbote die op 31 maart a.s. te Bonn, zal doorgaan. De Nederlandstalige afdeling van het Belgisch Komitee tegen de Berufsverbote doet langs deze weg een oproep aan al wie aan de betoging wenst deel te nemen, tijdig contact op te nemen met het Komitee op een van volgende adressen :

Sekretariaat Komitee, Onderbergen 51, 9000 Gent.

Marcel Desittere, Hertstraat 68, 9000 Gent. Tel. : 091/ 23.63.00

Johan Rohaert, Vlamingenstraat 124, 3000 Leuven. Tel. : 016/ 23.87.33.

**INTERNATIONAAL SEMINARIE
OVER ZAIRE**

Op initiatief van een veertigtal Franse en Belgische organisaties, o.w. de vzw Vrede, ging op 3 en 4 maart te Brussel in de zaal „Nieuw Achteruurenhuis“ een internationaal seminarie door over Zaire, onder voorzitterschap van J. Dubosch, W. Weydts, M. Van Hemeldonck, Prof. Zweyakker en G. Gastaud. Door verschillende deskundige sprekers werd een speciaal aspekt van de toestand in Zaire of Zuidelijk Afrika behandeld, o.a. M. Minanpala van de Progressistische Congoese Studenten ; P. Joye die de huidige politieke toestand behandelde ; G. Gastaud van de CGT die een inleiding hield over de rol van de multinationals in Afrika ; P. Janssens van het Zairekomitee die het aspekt België-Zaire behandelde ; D. Van de Steen die de deelnemers een inzicht gaf in de economische toestand ; Prof. Goux van de PCF die de politiek van Frankrijk in Zaire belichtte ; Prof. Herbert Weiss uit de Verenigde Staten die een historisch overzicht schetste en het standpunt van de Amerikaanse liberalen terzake ; Prof. Zweyakker die de band legde tussen Zaire en Zuidelijk Afrika ; een vertegenwoordiger van de Franse K.A.J. enz. Een tweehonderdvijftig personen o.w. verschillende militanten van de vzw Vrede namen aan de werkzaamheden van dit seminarie deel.

**TE GAST BIJ DE POLISARIO
IN DE SAHARA**

Op 27 en 28 februari werd in de door de Polisario bevrijde gebieden, het drie jarig bestaan gevierd van Demokratische Arabische Republiek van de Saharaoui. Delegaties uit de verschillende continenten, waaronder talrijke uit West-Europa, waren hierop aanwezig. Ons land was op deze uiterst interessante bijeenkomst vertegenwoordigd door een delegatie waarin alle politieke en wijsgerige strekkingen en progressieve verenigingen aanwezig waren: o.w. Pierre Galand, Paulatte Pierson-Mathy, Raf Coeckelbergh, Nelly Maes, Tiji De Clercq en André De Smet. Talrijke journalisten en T.V. ploeger waren eveneens aanwezig om deze interessante gebeurtenis te volgen en te versien. In een volgende uitgave van „Vrede“ komen we op dit interessant en belangrijk gebeuren terug.

H.V.V. H.V. Gent (in samenwerking met de esperantogroep La Progreso!) op dinsdag 27 maart : E. Symoens spreekt over „Esperanto, taal voor een vrije Wereld“. Feestzaal van de Kon. Rodivereniging (sport Gent), Kamerdreef (rechtover HILO). Aanvang om 20.00 u.

INHOUDSOPGAVE VAN DE ARTIKELEN VERSCHENEN IN VREDE 1978

(eerst wordt de maand, daarna de blz. vermeld)

UNO, aug. 27-30 (buitengew. zitting over ontwapening).

EUROPA, okt. 3.

Verkiezingen en verkiezingssystemen in E., jan. 5-7 en 17.
Europese veiligheid en vreedzame coëxistentie (Belgrado),
juni 8-10.

Europese verkiezingen, febr. 4.

Wapenvermindering (tweede colloquium over), dec. 5-7.
E.E.G., okt. 18-21 (onderhandelingen met een groep derde wereldlanden).

BELGIE, Parlementaire vragen, febr. 11-12 en 18, april
7-8 en 27 juni 29-31, aug. 5-7, okt. 5-6 en 21.
Belgisch beleid en parlement contra Swapo, dec.
25-26.

Bewapening en militaire uitgaven, maart 3, april 5-6,
aug. 7 en dec. 3.

Kerk en dienstplicht, april 13-16

Wapenindustrie, okt. 17.

Zigeuners, mei 30-31.

Zuid-Afrika en B., april 17-18.

zie ook INFORMATIE

DBR, Geweld en tegengeweld. II. De staat tegen de
geweldloze linkse beweging, jan. 18-21 (vervolg van
dec. 1977, 17-20).

Mensenrechten : het derde Russell-tribunaal, maart
19-24.

Opkomst oud SS. groepen, april 28.

Otrag, okt. 9-10.

FRANKRIJK, febr. 8-9 en aug. 8-10.

IERLAND, dec. 24.

ITALIE, juni 14-16 (functie kristen democratie).

NEDERLAND, maart 11 en april 9-12 (N. en neutronen-
bom), nov. 5-8 (Asociale politiek van kabinet van
Agt-Wiegel).

PORTUGAL, juni 11-14 (vier jaar later).

MIDDEN-OOSTEN

EGYPTE - ISRAEL - PALESTIJNEN, febr. 22-24, mei
15-17, okt. 14-15, dec. 18-19.

IRAN, febr. 21-22 (nucleair programma van de sjah), aug.
11-13, okt. 4, dec. 16-17.

AFRIKA

ANGOLA, mei 25-26

CENTRAAL AFRIKAANSE REPUBLIEK, aug. 17

ETHIOPIE, nov. 15-17.

INDISCHE OCEAANEILANDEN, febr. 13-15.

LIBIE, april 18.

NAMIBIE, okt. 8-10.

Swapo, dec. 25-26.

RHODESIE, okt. 11-13 en 15.

SENEGAL, febr. 15-18.

TUNESIE, nov. 18-20 (vakbondsrepressie en folteringen).

WESTELIJKE-SAHARA, febr. 16.

ZAIRE, april 25, juni 3, dec. 11, nov. 4.

Otrag, okt. 9-10.

ZUID-AFRIKA, jan. 24-27, aug. 14-15.

Kultureel akkoord met België, jan. 27-28 en maart 4.
Nelson Mandela, aug. 16.

Uncle Sam in Z.A. Financ. belangen en de apartheid,
nov. 21-25, zie ook APARTHEID.

VSA, dec. 20-23.

Amerikaanse mijnwerkers : meer dan honderd jaar klas-
senstrijd, mei 11-13.

Carter, maart 26-28 en juni 32.

Ekonomische en kulturele kolonisatie, jan. 16 en 17.
Financiële belangen en apartheid, nov. 21-25.

CENTRAAL AMERIKA

CUBA, aug. 25-26 (toestand vrouw).

zie ook ORGANISATIES.

MEXICO, dec. 8-11.

NICARAGUA, aug. 23-25.

PANAMA, april 25.

LATIJS AMERIKA, maart 5-11 en april 22-25 (L.A. en
de leer van de nationale veiligheid).

ARGENTINIE, jan. 12-15, juni 19-22.

BOLIVIE, april 20-22.

CHILI, febr. 10, mei 14 (Vrouwenverzet), juni 17-18
(Chilenen bij ons).

INDIANEN, april 26-27.

zie ook KOLONISATIE (ekon. en kulturele).

AZIE

VIETNAM, maart 14-18, dec. 12-14, april 19 (Viëtnam en
Cambodja).

(ANTI)APARTHEID, maart 12-13, april 17-18, dec. 4.

kerken ondervragen banken over apartheid, maart 12-13

Intern. Conferentie voor de bevrijding van Zuid Afrika en
tegen de apartheid, nov. 26 en 29.

zie ook ZUID-AFRIKA.

BEWAPENING EN ONTwapENING.

BEWAPENINGSWEDLOOP. NIEUWE WAPENS, jan.
22-23, febr. 19-20, maart 3, april 7-8, mei 4-8, nov. 3,
mei 18-24, nov. 9-10.

NEUTRONENBOM, jan. 33, febr. 34, maart 11, april 6,
9-12, mei 3, 9-10, nov. 3.

De kerk en het verzet tegen de neutronenbom, okt.
16-17.

OMSCHAKELING WAPENHANDEL, nov. 11-14.

ONTwapENEN OM TE OVERLEVEN, febr. 3 en 5-7,
april 3, mei 32, juni 4, juni 23-27 (uiteenzetting
Hylke Tromp).

WAPENHANDEL (Belg.), okt. 17.

WAPENVERMINDERING IN EUROPA, febr. 19-20 en
dec. 5-7 (tweede colloquium over).

zie ook UNO.

EKONOMIE

Nestlé : de draak met meer dan zeven koppen, okt. 7 en 28. Zie ook EEG.

FASCISME EN RACISME, april 28.

KERK

Kerk en dienstplicht, april 13-16.
Kerk en verzet tegen neutronenbom, okt. 16-17.
Pausen, okt. 21 en 33, dec. 15.

KOLONISATIE

Economische en kulturele kolonisatie, jan. 16-17.

KULTUUR

BOEKBESPREKING :

Latiïns-Amerikaanse auteurs, jan. 29-30.
W.F. Hermans, febr. 30-31.
Ch. Bukowski Postkantoor, maart 31-32.
B. Haveman, Oh, gelukkige eenzaamheid, april 31-32.
De zaak Jespers, aug. 31-32.
M. Heirman, Wapens groeien niet aan de bomen, okt. 25-26.
Belgische wapens : een zwartboek, okt. 26 en 32.

FILM :

Podranki, De wezen van N. Goebenko, maart 25 en 34.

MENSENRECHTEN EN DISSIDENTEN, jan. 8-11, maart 19.

DDR en de Mensenrechten : het derde Russell-tribunaal, maart 19-24.

Rudolf Bahro, aug. 4.

INFORMATIE, mei 23, juni 7, nov. 32-33.

OPVOEDEN TOT VREDE, maart 29-30, okt. 27-28.

ORGANISATIES

ARGENTINIE-KOMITEE (Cobra), jan. 32.

BELGISCH KOMITEE TEGEN DE BEROEPSVERBODEN, juni 5-6.

BOYCOT-OUTSPAN AKTIE-BELGIE, juni 33.

ESPERANTO : TAAL VOOR DE VREDE, okt. 29-31.

PAX-CHRISTI-VLAANDEREN, april 33.

VERENIGING VAN DE VERENIGDE NATIES, aug. 34.

WERELDFESTIVAL VAN DE JEUGD EN DE STUDENTEN (Xide te Cuba), maart 30, nov. 27-29.

SPANNING EN ONTSPANNING, aug. 3.

Bedenkingen bij Nobelprijzen 1978, dec. 27-28.

München 1938. Misbruik van een symbool, dec. 29-30.

Rosenberg's, slachtoffers van de koude oorlog, okt. 22-24.

TERRORISME EN REPRESSIE, jan. 18-21 (deel II), febr. 25-28.

Geweld in de maatschappij, mei 27-29.

TRILATERALE KOMMISSIE, aug. 18-22.

VAKBEWEGING

Amerikanen uit de internationale arbeidsorganisatie, febr. 32-33.

Vakbondrepressie en foltering in Tunesië, nov. 18-20.

VROUWEN IN EUROPA

Van de vrouwencommissie der Europese beweging ontvingen wij een pleidooi voor een "menselijke en rechtvaardige maatschappij" waarvan wij hier - ZUIVER TER INFORMATIE - de essentiële punten willen voorleggen. Zij, als vertegenwoordigsters van 52 pct. van de bevolking, zijn van mening dat de vrouwen een beslissende en zelfs doorslaggevende factor zijn voor de opbouw van een nieuw Europa. Het is om deze reden dat zij een prioritaair programma opstellen dat enkele van onze vastgeroeste waarden aantast. Zo in verband met :

1) De westerse en Europese crisis.

„(...) De fundamentele uitdaging die zich vandaag voor Europa stelt, bestaat erin de criteria die de sociale orde regelen, grondig te veranderen. Deze criteria mogen niet langer deze van bijstand zijn, maar moeten er van promotie worden. Deze omvorming zal het mogelijk maken op gedifferentieerde wijze alle rijkdommen van het menselijk wezen te valoriseren. Het

is in deze opriep dat de integrale promotie van de vrouw moet ontwikkeld worden en dat in dit licht van het wereldactieplan door de UNO voor het decennium van de vrouw, 1975-1985, opgesteld”.

2) De politiek van ruimtelijke ordening, environnement en energie.

3) De economische en arbeidspolitiek.

„De economische crisis - wat ook haar vorm aanneemt - tast de gemeenschap erg aan en eist structureelhervormingen op het niveau van de gemeenschap. Hervormingen die in staat zijn met kracht en prioritaair het probleem van de werkloosheid aan te vatten met de welke men niet in staat zal zijn te denken aan om het even dewelke economische en sociale ontwikkeling”. Van deze 6 miljoen werklozen in Europa (en mogelijk het dubbele aantal in '85, tenzij werkelijk efficiënt opgepreden wordt) zijn het overgrote deel jongeren en vrouwen, voor deze laatste is zeker een „gecoördineerde actie op Europees niveau noodzakelijk, actie dankzij dewelke de vrouwen de mogelijkheid zouden hebben overheidsplaatsen te bekleden in alle sectoren en in alle kwalificaties en dit zonder begrenzing noch discriminatie”.

4) Europa in de wereld.

De basis van het nieuwe Europa moet, op de

eerste plaats, de vrede zijn

„De vrouwen van Europa, die de vrede ervaren als een permanente en definitieve waarde van de maatschappij, zijn van oordeel dat de Europese eenmaking een fundamenteel element is voor haar overleving. Het is vanuit deze overtuiging dat het probleem van de ontwikkeling als pijler voor de vrede moet gezien worden, WANT ER IS GEEN VREDE ZONDER RECHTVAARDIGHEID EN GEEN RECHTVAARDIGHEID ZONDER DE UITSCHAKELING VAN DE SOCIALE EN ECONOMISCHE ONGELIJKHEDEN.

5) De cultuur van het nieuwe Europa.

De nieuwe cultuur die uit de nieuwe maatschappij (1) moet en zal ontstaan zal levendig zijn want gedifferentieerd, pluralistisch en zich verrijken door de aanbreng van de sociale componenten die vandaag nog marginaal zijn en dus uitgesloten uit de opbouw van Europa, het Europa dat een gemeenschap moet worden van allen (...) De vrouwen moeten de pijler zijn van deze „culturele revaluatie”, met dewelke het „recht tot verscheidenheid” tussen geslachten en nationaliteiten zal aanvaard en geëerbiedigd worden, want deze verschillen mogen geen hinderpaal zijn dan wel een bron van sociale en culturele verrijking.

(1) Wij zouden liever van nieuwe „maatschappijstructuren” dan van nieuwe „maatschappij” spreken, het verenigd Europa blijft hoe geëvalueerd en veranderd ook een verenigd kapitalistisch Europa.

TE ZOT...

• Een Amerikaanse commissie voor de burgerrechten stelt dat in de Verenigde Staten bijna de helft van de kinderen behorende tot raciale minderheden, scholen bezoekt waar segregatie in mindere of meerdere mate gepraktiseerd wordt. Volgens dezelfde commissie zou het fenomeen minder geaksentueerd zijn in de zuidelijke staten en het meest frappant in het Noord-Oosten.

• Onderwijsminister Ramaekers heeft dus de Vlaamse sportlui uitgenodigd zich niet langer van de Franse taal te bedienen voor de Waalse T.V. en radio. Goed. Als de Vlaamse sportlui zich nu nog eens in het Nederlands leren uitdrukken voor de Vlaamse T.V. ...

Wat er van aan is weten we niet, maar volgens informatie uit Koeweit zou het Joegoslaviese staats-hoofd Tito hertrouwd zijn met een operazangeres. Taaie Tito, goed op weg naar de negentig, is er inderdaad al altijd in geslaagd een hoge toon te zingen, ook indertijd tegen Stalin.

• Met de recente moeilijkheden in Tsjaad is het wel nuttig te herinneren aan de Franse militaire aanwezigheid in dat land. Op dit ogenblik zijn in Tsjaad 2.000 Franse militairen gestationeerd, voor het merendeel betrokken bij het landleger. Daarbij moeten nog eens 400 man gerekend die het leger van dat land technisch bijstaan.

• De onsterfelijkheid is niet van deze wereld. De ontbinding van de elite-brigade van de Sjah, de zgn. „onsterfelijken“, wezde een nieuwe illustratie.

• Holocaust in Frankrijk. Tijdens Wereldoorlog II zijn in Frankrijk 120.000 mensen om raciale redenen

gedeporteed. Daarvan zijn er 117.000 nooit weergekeerd. De resterende 3.000 betreft kinderen die ten getale van 8.000 waren gedeporteed. In dat verband ter herinnering. De Vichy-regering heeft zich gewillig geleend tot die zaak via een serie dekreten tijdens de zomer en in het najaar van '40.

• Nelson Rockefeller, de onlangs overleden multi-miljonair en oud-vice president van de Verenigde Staten, heeft het grootste gedeelte van zijn persoonlijk fortuin nagelaten aan zijn tweede vrouw en haar twee kinderen. De vier kinderen van zijn eerste vrouw krijgen niks. Intriestig.

• Rechts heeft in Frankrijk noal eigenaardig gereageerd op de projectie van Holocaust. Georges Marchais en Michel Debré worden in dat verband, in een „informatie-brief“ van de U.D.F., verweten met de uitzending van „Holocaust“ te willen profiteren van de moeilijkheden die het land kent, de bezorgdheid van de mensen in Lotharingen en het Noorden te willen exploiteren om onrust te zaaien in de geesten. Bij bepaalde politici in Frankrijk waart de geest van Vichy nog altijd rond...

• Volgende maand - op 16 april is het precies 100 jaar geleden dat de heilige Bernadette (Soubirous) overleed. Voor de kenners verscheen Bernadette voor het eerst in Lourdes op 11 februari 1858. Meteen wordt in Frankrijk 1979 het „Bernadette“-jaar, wat in Lourdes zelf gepaard gaat met alierhande ceremonies en feestelijkheden. Terloops. Wanneer gebeurt er nu eens een mirakel voor de staalarbeiders in Lotharingen?

• Paus Jan-Pol heeft gesproken. Volgens hem kan men niets van Sartre of Marx begrijpen als men niet de eerste drie hoofdstukken van het Genesis-boek heeft gelezen... Nu waarschijnlijk heeft de jonge Marx die drie hoofdstukken ook niet begrepen. En zullen de

miljoenen Zuidamerikaanse armen, die in Puebla niet veel opwekkends te horen kregen, Marx wel degelijk begrijpen...

• Een laatkomstje over de mislukte regeringsformatie van Martens, en dat uit de Morgen. Martens zou na de bekendmaking van zijn voorstellen het bezoek hebben gekregen van de Zairese ambassadeur te Brussel. Die zou de formateur uitleg gevraagd hebben over een passage i.v.m. de ontwikkelingshulp aan Zaïre. Die passage stelde dat bedoelde hulp aan het volk van Zaïre ten goede moest komen... Tja, eigenlijk is Zaïre ooit een „gewest“ geweest, zij het een wingewest.

• In de Europese gemeenschap vielen er tussen '75 en '78 60.000 ontslagen in de staalindustrie.

• Volgens de Standaard zal er eind '79 een tekort van 70 miljard zijn in de sociale zekerheid...

• Carter eind '77 over de sjah in zijn bijzijn: „Wegens uw grote kwaliteiten is Iran een stabiel eiland in één van de meest onrustige regio's ter wereld. Houde aan uwe majesteit, aan uw leiding, aan het respect, de bewondering en de liefde die uw volk u toedraagt... De zaak van de mensenrechten wordt gedeeld door onze volkeren en hu-leiders. Er is geen andere leider voor wie ik zo'n grote dankbaarheid en persoonlijke vriendschap koester“.

• Amada geraak: echt de tel kwijt. De „Russenhaat“ zit er zo diep in dat ze er voor de NAVO achterna lopen. ... Zo vinden de Amadezen de aankoop van Hawk Helip zelf niet meer erg. Het ziet er naar uit, ook al na het lezen van een artikel van Ludo Martens in „De Morgen“ dat de lijn van Teng Hsiao Ping van dichtbij gevolgd wordt...

OM LOS TE LOPEN

gëntse
offsetdrukkerij

goff

Hoveniersberg 13 9000 GENT
(Zijstraat Sint-Pietersnieuwstraat)

- Affiches
- Brochures
- Tijdschriften
- Boeken
- Omslagen, Briefhoofden ...

Snelle en verzorgde afwerking!

Tel. 091/25.02.59

ALLE VERZEKERINGEN
HYPHOTHEKEN
ALLE MAATSCHAPPIJEN

LEON EECKMAN

VERZEKERAARS - ADVISEURS N.V.

Waterlose steenweg 255
1060 BRUSSEL
Bussen 10 en 11

Tel. : 02/ 539.00.80
Telex : 23.711

SINT-KRISTOFFEL BESCHERMT U,
LEON EECKMAN VERZEKERT U.

HET IS NOG ALTIJD MOGELIJK...

... om uw vrienden, familieleden en kennissen te verrassen met één van onze geschenkjes. Daarmee kan elke vredesmilitant ook de v.z.w. VREDE beter laten kennen.

Daarom blijft dit voorstel geldig :

10 kogelpennen bedrukt met „Ontwapenen om te overleven“ voor 100 fr. en/of 4 latten met de tekst „Oorlog is niet gezond voor kinderen en andere levende dingen“ voor 60 fr., terwijl de portkosten door ons betaald worden (de latten zijn ook met een Franse tekst te verkrijgen).

Ook de halsdoeken (125 fr.) kunnen wij U nog op onze kosten opsturen.

Stort het bedrag van uw bestelling op onze Prk. 000-0956015-80 met de vermelding wat U wenst te ontvangen.

o **Kwaliteit**

o **Snelheid**

o **Matige prijzen**

dit zijn drie redenen
om te laten drukken bij

n.v. Volksuitgave

TYPO OFFSET ROTATIE

Kazernestraat 33-35 • 1000 BRUSSEL • Tel. : (02) 512.67.00

BOEKHANDEL

DE FAKKEL

Pluimstraat 14, 8500 KORTRIJK
Tel. 056/ 22.13.16

Men vindt er de NIEUWSTE BOEKEN
en GROTE KEUS JEUGDWERKEN

Korting voor rechthebbenden

PAPIERGROOTHANDEL
W. DE TREMERIE

DUPLIKATOR & OFFSETPAPIER
STENCILS - INKTEN
DE GOEDKOOPSTE

Land van Waaslaan 36,
9110 Sint-Amandsberg

Tel. 28.18.64

De „Topboekhandel“
ALLE UITGAVEN
Meer dan 300.000 „pocket“
boeken in 6 talen

CORMAN

Ravensteinstraat 28-30
1000 BRUSSEL
Tel. 02/ 511.67.29

Sociale Zetel :
Ad. Buylestraat 51
8400 OOSTENDE
Tel. 059/ 70.27.24

Kustlaan 169 en
Strandstraat 9
8300 HET ZOUTE
Tel. 050/ 60.18.28

Het boek dat u zoekt is
er. Zoniet CORMAN
zoekt en vindt.
M. CORMAN,
8400 OOSTENDE
Prk. 16.83.33

BOEKENFONDS MARNIX

Heeft steeds een uitgebreide keus van :

- Literaire
 - Wetenschappelijke
 - Politieke
- boeken.

Alsook :

- Engelse
(Penguin - Pelican...)
 - Franse
(Livre de Poche - 10/18...)
 - Duitse
(D.T.V. - Goldmann...)
- pocketseries.

AJUNLEI 18 - 9000 GENT
(evenwijdig met Veldstraat)

Tel. 091/ 25.10.92
Doorlopend geopend van 8.30 u. - 18.30 u.

VRIJE TOEGANG

ALLE GOEDE DINGEN BESTAAN IN 3

1. KWALITEIT alleen grote merken :
PHILIPS - AEG - GRUNDIG - BAUKNECHT - SIEMENS - DUAL - BRAUN - TOSHIBA
2. PRIJS de laagste prijzen voor elektrische huishoudtoestellen in onze discount-afdeling.
3. SERVICE eigen gespecialiseerde technische dienst, gegarandeerde herstelling van alle merken.

Stereo & Hifi
Kleuren TV
Huishoudapparaten

Electros

aan het stadhuis te Oostende.